

Vydává MO ČR - AVIS
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
IČO 60162694

Šéfredaktor:
Ladislav Lenk
Redakce:
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
Telefony:
šéfredaktor 973 215 931
sekretariát 973 215 916
Fax: 973 215 933
E-mail:
areport@centrum.cz

V jednotkách ozbrojených
sil rozšiřuje AVIS,
Rooseveltova 23,
161 05 Praha 6,
pí Endlová,
tel. 973 215 563

Tisk:
ČTK Repro, a.s., Praha
Nevyžádané rukopisy,
kresby a fotografie
se nevracejí.
Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo:
MK ČR E 5254

Foto na titulní straně
Jiří Hokův

**A report v elektronické
podobě naleznete na:**

Internet:
www.army.cz/avis

MIS:
www.mis.acr/avis/index.htm

ŠIS:
www.gs.acr/intranet/AVIS/index.htm

Kdysi v Táboře sloužil jistý plukovník. I stalo se, že měl na nějakém shromáždění přednést projev k podřízeným a stanovit úkoly na další období. Vyřešil to po svém. Zavolał si jednoho z těch podřízených a nařídil mu, aby za něj ten projev sepsal. „A co by tam mělo být?“ zeptal se dotyčný nesměle. „Sepište to a já vám pak řeknu,“ odtušil bohorovně plukovník.

Jiný plukovník pracoval kdysi v naší redakci. Byl to postrach redaktorů, kteří, když ho viděli, skoro skákali z oken. On totiž ten plukovník měl na starosti skládání novinových stránek a k tomu potřeboval fotografie s popisem. A tak popadl pět fotografií a odchytil nejbližšího redaktora. „Napište mi k tomu popisky,“ zavelel. „A co by tam mělo být? K jakému materiálu?“ ptal se redaktor. „To vás nemusí zajímat.“ A tak se psaly stupidní popisky pod fotografií vojáka u tanku, jindy zase strážného či dělostřelce u kanonu.

Myslel jsem si, že tyhle časy už skončily. Ovšem jen do té doby, než jsem nedávno zaslechl, jak si jeden nešťastný občanský zaměstnanec upřímně postěžoval svému nadřízenému: „Víte, vy vydáváte úkoly takovým způsobem, že se je bojím plnit, abych se správně trefil do vaší myšlenky.“

Pak jsem si ale přečetl v jedné novinách názor renomovaného psychologa, který pravit: „Z nejobecnějšího hlediska se dobrý šéf liší od špatného jedinou vlastností - přežije na šéfovské pozici. Pomocí jakých vlastností, to závisí na firemní kultuře dané organizace.“

Už mám jasno.

Ladislav LENK

Nová šance, nový život

str. 4

Informační rovnice

str. 10

Čeští vojenští policisté v Iráku

str. 15

Nadzvuk bude, transportní letoun asi ne

str. 16

Dva týdny námořníky

Čtrnáctého ledna v půl sedmé večer zakotvila v chorvatském přístavu Rijeka moderní nákladní loď Ecuador s technikou a vybavením 7. polní nemocnice, která byla nasažena v irácké Basře. Její příslušníci se letecky vrátili do vlasti několik dní před Vánocemi. Všichni, až na pět vojáků. Ti se až nyní vrátili lodí, protože se v iráckém přístavu Umm Kasr nejprve podíleli na nakládce techniky, a poté jako její doprovod strávili 15 dní na moři.

PĚT POSLEDNÍCH

Vlastní návrat nemocnice nezačal vyplutím nákladní lodi z iráckého přístavu ráno 31. prosince, ale o měsíc dříve. Již 1. prosince vyrazil z Basry do Umm Kasru první konvoj techniky a vybavení. Sedmnáctý a poslední pak dorazil 18. prosince. Vše bylo umístěno do střežené části přístavu. Loď zakotvila v poledne 21. prosince a nakládka prvních kontejnerů začala o tři hodiny později. K překvapení našich vojáků i jejich zahraničních kolegů připlula sice moderní, ale klasická nákladní loď Ecuador se dvěma palubami a nikoli plavidlo se skloupnou rampou (typ ro-ro). Tyto lodě se pro podobný druh přepravy běžně používají, protože umožňují technice najíždět a posléze plavidlo opouštět po vlastní ose. Podle zástupců speditérské firmy Brnotrans, která přepravu zajišťovala, nebyly v termínu, kdy se armáda rozhodla nemocnici přemístit, žádné ro-ro lodi volné. Ve stejné době údajně prováděli Američané velké námořní přesuny a tyto lodě na trhu „vykoupili“.

Ecuador je plavidlo o délce 122 m a šířce 18,5 m, nosnosti 6400 t. Má německé majitele a plaví se pod vlajkou ostrova Antigua. K její obsluze stačí pouze 15členná posádka. Měla zajímavé mezinárodní složení. Kapitánem byl Polák, hlavním inženýrem Ukrajinec a první důstojník byl filipínské národnosti stejně jako zbylých 12 námořníků.

Pouhé tři hodiny po zakotvení Ecuadoru se začalo nakládat. Nejprve přišla na řadu část kontejnerů, se kterými nebývají problémy, za pomoci jeřábů se totiž nakládají na všechny lodi prakticky stejně. Jiné to ale bylo u kolové techniky, která přišla na řadu od 26. prosince. Každé vozidlo muselo na přístavním molu najet na síť z ocelových lan, jeřáb jej umístil do podpalubního nákladového prostoru tak, aby mohl ze sítě vyjet. V případech, kdy se pojíždět již nedalo, přišly ke slovu těžké popruhy.

Pro tento úkol měl velitel přepravy (a zástupce velitele kontingentu) mjr. Karol Suchár k dispozici čtyři vybrané vojáky. Všichni měli oprávnění na ovládání veškeré techniky a také zkušenosti ze zahraničních misí. Každý večer si velitel s posádkou loď dohodl, jaká technika a v jakém pořadí následujícího dne předjede. Nakládání začalo vždy v 8 hodin ráno. Jeden z českých vojáků byl v podpalubí, druhý manév-

roval s technikou na molu a dva navázeli další techniku z hlídané části přístavu. Loď nakládala vozidla dvěma vlastními jeřáby a jejich obsluhu dokázaly ukládat techniku na centimetry přesně. Největší problémy byly vzhledem k vyváženosti s jeřáby a těžkými vyprošťovacími vozidly.

Všech 103 kusů kolové techniky a 171 kontejnerů o celkové hmotnosti 1950 tun bylo 30. prosince uloženo a bezpečně zajištěno na třech nákladových palubách a vojáci se nastěhovali na loď.

SILVESTROVSKÉ PŘEKVAPENÍ

Ecuador vyplul z přístavu Umm Kasr 31. prosince před sedmou hodinou ráno. Kapitán záhy rádiem nahlásil hlídkujícím jednotkám amerického námořnictva jméno loď, druh nákladu, kurz a předpokládanou dobu opuštění Perského zálivu. Američané totiž kontrolují všechna plavidla vyplouvající nebo mířící k iráckým břehům. Před opuštěním oblasti musí každá loď zastavit a rychlé čluny s americkými vojáky ji prohlédnou. Při čekání na tuto proceduru zažili naši vojáci příjemné překvapení. Posádka na palubě vykouzlila pro všechny slavnostní tabuli z několika rozkládacích stolů a velký gril s dřevěným uhlím, nad kterým se záhy začalo opékat 30kg sele. Protože jeho příprava nějakou hodinu trvá, filipínský kuchař mezi tím na různé způsoby připravoval krevety, kalamáry, chobotnice a další dary moře. „Z této párty jsem si odnesl novou zkušenost - vepřové zajištěné chobotnicemi a krevetami,“ vzpomíná major Suchár, který má za sebou sedm misí v různých kontinentech.

PIRÁTI NEVYMŘELI

Po proplutí poněkud nebezpečným Perským zálivem (na námořních mapách jsou zde stále vyznačené zaminované oblasti) pokračoval Ecuador do Indického oceánu. Po několik následujících dní nebyla vidět žádná pevnina či jiná loď, pouze nekonečná hladina. Změna stereotypu přerušovaného pouze pravidelnými kontrolami bezchybného fungování termo kontejnerů s léky přišla 4. ledna, kdy se loď dostala na úroveň Jemenu.

Tehdy kapitán českého velitele informoval, že se dostávají do oblasti s výskytem pirátů a požádal jej o pomoc při střžení loď. Zdejší námořní lupiči se zaměřují především na peníze, cennosti či elektroniku posádky a nikoli na náklad. Operují výhradně v noci a používají jednoduchou taktiku. Dva čluny mají mezi sebou natažené dlouhé lano, které je kolmé na dráhu lodi. Když jej loď při plavbě zachytí, přitáhne si čluny ke svým bokům a piráti se snaží dostat na palubu. Taktikou obchodních lodí není bojovat s piráty, kteří se již dostali na palubu, ale nedopustit, aby se jim to povedlo. Proto v nejnebezpečnější oblasti Adenské úžiny v noci z 5. na 6. a z 6. na 7. ledna hlídali na každém boku vždy dva vojáci vybavení světlicemi a s nimi se pohyboval velitel, který byl vysílačkou v kontaktu s můstkem. Kapitán se navíc domluvil se svým protějškem na asi 20 mil vepředu plujícím tankeru, který přibrzdil, takže obě plavidla proplovala nebezpečným úsekem společně.

Přestože se v noci normálně pluje pouze s pozicními světly, Ecuador zde zapnul všechny své výkonné reflektory. Bylo to jasné znamení, že posádka je ve střehu a piráti ji těžko překvapí ve spánku. Druhou noc asi v půl druhé ráno oznámil 1. důstojník z můstku našemu veliteli, že má na radaru malý neodpovídající člun asi dvě míle na pravoboku. „Všichni jsme se ihned přesunuli na tuto stranu a osvětili plavidlo silnými halogenovými světly. Zanedlouho se ukázalo, že jde o planý poplach, protože se plavidlo vzápětí identifikovalo jako rybářský člun,“ vysvětluje Suchár.

SUEZ A PAK BOUŘE

Další dny byl klid, vojáci přes den dospávali noční hlídky a plavidlo dorazilo 9. ledna večer k Suezskému průplavu. Lodi jím neproplouvají jednotlivě, ale vždy v konvojích. Následujícího rána vyrazil Ecuador jako 9. z třináctičlenné skupiny. Každé plavidlo ve 159 km dlouhém kanálu řídí společně s kapitánem egyptský lodivod. Loď pluje přibližně ve dvoukilometrových rozestupech rychlostí okolo 8 uzlů a asi po 11 hodinách se dostanou do Středozemního moře.

Ještě v Suezu vyzval kapitán naše vojáky, aby si pečlivě zkontrolovali upevnění svých věcí v kajutách i kontejnerech. Dostal varování me-

teorologů o bouři ve Středomoří. V tomto ročním období se teplý vzduch od Suezů střetává se studeným evropským vzduchem a v oblasti nad Krétou vznikají silné turbulence a bouře. Jednu pořádnou zakrátko naši vojáci zažili na vlastní kůži. Trvala dva dny a vzhledem k pěti až šestimetrovým vlnám musela loď zpomalit asi na 9 uzlů oproti běžným patnácti. Neustálý podélný a příčný pohyb lodi působil na každého jinak. „Dva dny jsem se nedotkl jídla,“ stručně zhodnotil své zážitky jeden z vojáků doprovodného týmu, podpraporčík Ladislav Chuděj. Major Suchár ho doplňuje. „Všichni jsme poznali, jak je obtížné se ráno obléknout, jak důležitá jsou madla vedle toalety a jak užitečné mohou být v této situaci úzké chodby na sčodišti.“

FINÁLE VE RIJECE

Protože bouře nepolevovala a loď oproti plánu ztratila již asi den plavby, změnil kapitán za Krétou kurz tak, aby se dostal na chráněnou závětrnou stranu ostrovů a mohl plout rychleji. Nakonec se podařilo zdržení dohnat a loď zakončila ve Rijece 14. 1. v půl sedmé večer. Na trase Perský záliv, Arabské moře, Adenská úžina, Rudé moře, Suez, Kréta, Řecko a okolí Itálie urazila celkem 4465 námořních mil neboli 8037 km.

Následující tři dny mohutné přístavní jeřáby přemísťovaly náklad na pevninu a vojenští řidiči vagonovali kolovou techniku v železniční zastávce uvnitř přístavu. Závěrečný postup přepravy na místě A reportu upřesnil velitel společného operačního centra MO plukovník Michal Pažúr. „Technika a vybavení budou směřovat do domovských posádek. Zdravotnický materiál konkrétně do Bystřice pod Hostýnem, vševojskový logistický materiál do Pardubic a zbytek techniky chemiků do Mimoně. Do konce května se ve zmíněných základnách uskuteční intenzivní údržba a revize polní nemocnice tak, aby byla po zmíněném datu připravena pro další případnou misi.“

Poslední z pěti vlakových souprav vyjela z Rijeky směr ČR 18. ledna, vojáci se domů vrátili autobusem. Tím se definitivně uzavřela poslední kapitola další mezinárodní mise české armády.

Text a foto: Michal ZDOBINSKÝ

Čikí, good, chválili Iráčané české lékaře a zdravotní sestry

Nová šance, nový život

Dvě stě sedmdesát jedna jich do Iráku odletělo a stejný počet se vrátil. Živých a zdravých. To je pro velitele kontingentu Armády České republiky plukovníka Přemysla Škácha největší úspěch mise v operaci IZ SFOR. Další čísla to jenom dokreslují - za dobu svého působení (od 6. září do 21. prosince 2003) vojenští lékaři a zdravotníci ošetřili 2 989 pacientů, provedli 119 operací, uskutečnili 315 zubních ošetření a tisíce laboratorních vyšetření.

„Jsem na vás hrdý. Dokázali jste svoji profesionalitu a udělali jste velkou službu míru,“ řekl ministr obrany České republiky Miroslav Kostelka na adresu příslušníků kontingentu.

Symbolickou tečkou za ukončením jejich mise v jižním Iráku byl slavnostní nástup na královéhradeckém Ulrichově náměstí dne 5. února 2004. Z rukou ministra obrany, náčelníka Generálního štábu generálporučíka Pavla Štefky, velvyslance USA v České republice Williama Cabanisse, generality AČR a představitelů státní správy a samosprávy zde převzalo všech 271 nastoupených příslušníků kontingentu vysoká resortní vyznamenání, a to Záslužné kříže ministra obrany ČR a medaile ministra obrany ČR Za službu v zahraničí, obojí druhého a třetího stupně.

Česká republika se do operace na území Iráku zapojila armádním kontingentem, který byl tvořen 7. polní nemocnicí, dále humanitárním odřadem, skupinou Vojenské policie, národním podpůrným prvkem (NSE) a skupinou pro civilní a vojenskou spolupráci. Jejich úkol spočíval v poskytování humanitární pomoci a lékařské péče vně i uvnitř Irácké republiky. „Morálka týmu byla perfektní. Všichni jsou to profesionálové. Každý věděl, co má dělat, a to také, být v extrémních bezpečnostních a klimatických podmínkách, stoprocentně dělal. Pro lékaře byla mise velkým přínosem a v jejich odborné praxi je nesmírně obohatila. Například v tom, že často léčili zranění a onemocnění, se kterými by se u nás nesetkali,“ říká velitel kontingentu plukovník P. Škácha.

Hodinový slavnostní ceremoniál vrcholil. Jsou vyhlášovány rozkazy ministra obrany ve

věcech personálních a každý z účastníků irácké mise je vyznamenán. Poslední slova díky a rozchod. Menší část vojáků s červenomodrobílou vlajkou na uniformě zamíří za svými nejbližšími, větší část usedá do přistavených autobusů. Směr hotel Nové Adalbertinum. V tamních přízemních prostorách na ně nejprve čeká výstava fotografií z působení našich vojáků v misi, a poté ve vyšších patrech slavnostní raut.

Témata rozhovorů jsou rozmanitá. Jedno však mají společné - zahraničními misemi se začíná, ale i končí. Pravdou je, že ozbrojené síly České republiky se budou i nadále zapojovat do mírových a humanitárních operací v euroatlantickém prostoru a jeho bezprostředním okolí. Politicko-vojenské ambice ČR se však přizpůsobují novému zdrojovému rámci. „K nejmarkantnějším změnám dojde v misi KFOR,“ říká generálmajor Emil Pupiš, zástupce náčelníka Generálního štábu AČR - operační velitel. „Není to dáno naší iniciací, ale změnou přístupu velení NATO k této misi. Smysl spočívá v tom, že se z takzvané stálé přítomnosti mění koncept na přítomnost odstrašující. Prakticky dojde ke snížení počtu vojáků z 20 000 na 6 700. První část, která bude redukována, je mnohonárodní brigáda Střed, v níž působí česko-slovenský prapor. V realu to znamená, že od 1. května 2004 bude snížen stav příslušníků AČR v této jednotce zhruba o sto lidí. Při následné rotaci, na přelomu dubna a května, již bude 5. prapor KFOR tvořit zhruba 300 českých vojáků. Co se týče Iráku, pro rok 2004 počítáme s přítomností pouze příslušníků Vojenské policie na úrovni roty. O vyslání našich armádních specialistů do Afghánistánu rozhodne Poslanecká sněmovna.“

Text a foto: Pavel LANG

Ve středu 11. února ve Vojenském klubu Praha předal ministr obrany Miroslav Kostelka dvě ocenění. Záslužný kříž ministra obrany III. stupně převzal Václav Janoušek, ředitel Vojenských lázeňských a rekreačních zařízení. Druhým vyznamenaným byl náměstek ředitele NBÚ Stanislav Frantel, který byl povýšen do hodnosti podplukovníka v záloze. Ministr obrany tak ocenil jejich dosavadní práci a poděkoval jim za vynikající plnění úkolů. Spolu s ministrem blahopřáli oceněným i náměstek ministra obrany pro finanční řízení Ján Dzvonič, náčelník Generálního štábu generálporučík Pavel Štefka a jeho zástupce generálmajor Jaroslav Kolkus.

Text a foto: -jz-

● **Na čáslavské letecké základně začátkem února přistál poslední ze 72 lehkých bitevníků L-159**, které armáda postupně přebírala od společnosti Aero Vodochody. První L-159 přistály v Čáslavi na jaře 2000 k vojenským zkouškám, pak se vrátily zpět do Aera Vodochody. Piloti na nich začali létat v prosinci téhož roku. Armáda má nyní ve výzbroji 71 letounů L-159. Část z nich je v Čáslavi, část na pardubickém vojenském letišti. V budoucnu si armáda chce nechat jen 24 kusů těchto letounů a pro zbývající hledá kupce. Pokud se jí ho nepodaří najít do poloviny letošního roku, bude se muset vážně začít zabývat zakonzervováním nepotřebných strojů.

-le-

● **Zřejmě již v březnu by mohli první podnikatelé začít využívat bývalý armádní areál U Sloupu**, který město Vimperk po více než dvou letech jednání převzalo v prosinci loňského roku. O pronájem částí areálu již projevil zájem téměř dvě desítky podnikatelů. Z nich bude vybírat rada města. Základním hlediskem bude šetrnost podnikatelských záměrů k životnímu prostředí. Areál U Sloupu strážila armáda na vlastní náklady až do loňského 11. prosince; poté ho převzalo město. Strážit ho bude zřejmě asi ještě rok, dokud se zde podnikatelé „nezabydlí“. Podle rozhodnutí vlády získal Vimperk kasárna, rekreační areál a cvičiště U Sloupu, vodní čerpací stanici, sklady, silnici Sloup-Klášteřec, polní střelnici Klášteřec, muniční sklad Hrabice a vlečku Brloh.

-le-

● **Kanadský generál Rick Hillier se 9. února ujal velení nad Mezinárodními silami pro podporu bezpečnosti (ISAF) v Afghánistánu**. Symbolický prapor sil převzal od německého generála Götze Gliemerotha, který stál v čele ISAF od loňského srpna, kdy se celé mise ujalo i NATO. Jde

o vůbec první misi NATO mimo Evropu od vzniku této organizace před 54 lety. Velitelský tým Aliance řídí sbor o síle zhruba 6100 vojáků z 30 zemí. ISAF zajišťuje bezpečnost Kábulu a jeho bezprostředního okolí.

-le-

● **Útvar 72. záchranné a výcvikové základny v Jindřichově Hradci prochází restrukturalizací**, v rámci které profesionálové nahradí vojáky základní vojenské služby. V budoucím plně profesionalizovaném útvaru by mělo sloužit hodně žen. „U vojáků z povolání by mělo být celkem 27 žen, což je zhruba dvanáct procent z celkového plánovaného stavu. Musíme pro ně vytvořit odpovídající podmínky, jako jsou například sociální zařízení a podobně, neboť budou rozmístěny na různých pracovištích,“ řekl k tomu velitel základny plukovník Zdeněk Kruba.

-le-

● **Ve věku devadesáti let zemřel 8. února v brněnské nemocnici válečný veterán Jaromír Grygar**, navigátor 311. československé bombardovací perutě a pilot britského Královského letectva (RAF). Grygar se narodil 22. května 1913 v Hrabové u Ostravy. Vystudoval Vysokou školu báňskou v Příbrami. V roce 1939 se jako voják v záloze zapojil do ilegální činnosti a v oblasti Těšínska převedl přes hranice asi 300 lidí. Poté vstoupil do cizinecké legie, prodělal výcvik v africké poušti a následně se stal navigátorem 311. perutě. Později byl převelen k dopravní peruti a v květnu 1945 vezl zpět do vlasti například ministra zahraničí Jana Masaryka a Miladu Horákovou. Po poválečném vývoji v Československu emigroval do USA a následně do Velké Británie. Z exilu domů se vrátil v roce 1991.

-le-

● **Den pozemního vojska Bahna 2004 se letos opět uskuteční na tankodromu Zadní bahna u Strašic**. Z tradičních zahraničních partnerů svoji účast zatím potvrdilo pouze Rakousko, Slovensko a Polsko a omluvila se Velká Británie. Mjr. Zdeněk Kroutil z Velitelství společných sil potvrdil, že začátek akce, která se koná 22. května, je plánován na 10. hodinu. Akci tradičně zahájí defilé současné vojenské a zahraniční techniky. „Také letos by zde měla být ukázka výcviku brigády rychlého nasazení, průzkumných, chemických a dělostřeleckých jednotek, které se zřejmě již nebudou prezentovat jednotlivě, ale společně. Předvedeme také společný zásah záchranného praporu hašičské jednotky a ukážeme výcvik vojáků do jednotek KFOR,“ uvedl mjr. Kroutil. Z teprve připravovaného programu akce Bahna 2004 je zatím jisté ještě to, že ve 13 hodin startuje bodovací soutěž historických vozidel a v 19 hodin začíná kulturní program.

-jz-

● **Pro pracovníky sdělovacích prostředků a v posledních třech letech i pro pracovníky humanitárních organizací připravuje Ministerstvo obrany kurz speciální přípravy pro krizové situace**. Kurz se bude konat i letos, a to ve Vojenském výcvikovém prostoru Dědice ve dnech 18.-27. dubna 2004. Frekventanti kurzu se seznámí se základy sebeobran, zbraněmi a ochranou před jejich účinky, s bojovou technikou, s pohybem a pohybem v ohroženém prostoru, kde se předpokládá nebezpečí výskytu trhavin a min a kde hrozí nebezpečí odstřelování. Velký důraz bude kladen na zásady přežití v neznámém terénu a na způsoby orientace za ztížených podmínek, překonávání umělých i přírodních překážek a zejména na základní způsoby první pomoci a transportu raněných. Blíže informace o kurzu a podmínkách účasti jsou uvedeny na internetových stránkách resortu obrany <http://www.army.cz> nebo je poskytnete Ing. Pavel Boháč, tel.: 973 200 147.

-le-

Po profesionalizaci bude českou armádu z 80 % tvořit rotmistrovský a praporčícký sbor, a proto je důležité vytvořit nový model jeho struktury. Na každém velitelství a u každé jednotky až do úrovně roty bude vrchní praporčík, který bude podléhat hlavnímu praporčíkovi na Generálním štábu. Vzhledem k tradicím a velitelské struktuře naší armády však bude práce vrchního praporčíka u jednotky trochu jiná než v zahraničních armádách. O tom, jaký bude český vrchní praporčík, diskutovalo s představiteli resortu obrany první únorový týden ve Vyškově třináct z nich.

O struktuře praporčíckého sboru se mluví již mnoho let, ale teprve v loňském roce se uskutečnilo výběrové řízení na funkci hlavního praporčíka, který bude prostřednictvím vrchních praporčíků na velitelstvích až do úrovně roty dohlížet na praporčícký sbor. Na funkci hlavního praporčíka byl nakonec vybrán štábní praporčík Luděk Kolesa, který byl až do července minulého roku pobočником vojenského národního představitele AČR na velitelství NATO v Bruselu. V srpnu minulého roku se ujal nové funkce a začal budovat novou strukturu praporčíckého sboru.

Funkce hlavního praporčíka je spojena také se studiem Sergeants Major Academy ve

Praporčíci se dostávají ke slovu

Spojených státech. Luděk Kolesa předpokládal, že nejprve vytvoří fungující systém, a pak teprve bude rok studovat ve Spojených státech kurz pro nejvyšší praporčíky. „Jeden ze dvou vybraných kandidátů však nesplnil zdravotní požadavky, a tak jsem byl osloven,“ říká štábní praporčík Kolesa, který je prvním Čechem, jenž tuto prestižní akademii studuje. „Možná, že to bude i lepší, když nebudu odjíždět od rozdělané práce,“ uvedl v září před svým odletem do Spojených států, kde by měl studium ukončit v červnu tohoto roku. „Naštěstí jsem nebyl odtržen od tohoto procesu a mohl jsem se na tvorbě nového systému podílet alespoň na dálku,“ vysvětluje nám Luděk Kolesa, který také přijel do Vyškova na týdenní seminář o funkci vrchních praporčíků konající se od 2. do 6. února.

PRVNÍCH 15 ZE 100

Do Vyškova přijelo kromě hlavního praporčíka 13 z 15 vrchních praporčíků, kteří již byli jmenováni do funkce. Generálporučík Pavel Štefka upřesňuje, že by jich v konečné fázi mělo být kolem sta. „U nás je tento systém neznámý a nový a jediné zkušenosti pocházejí ze zahraničních armád. Proto jsme všechny praporčíky

svolali sem do Vyškova, kde jsme pro ně uspořádali první kurz,“ uvedl náčelník Generálního štábu, který ve svém úvodním vystoupení praporčíkům vysvětlil svoji představu o tom, co by měla obsahovat funkce hlavního a vrchního praporčíka, a jak by měla být vykonávána. „Vrchní praporčík je velmi složitá, ale potřebná funkce, která by měla být jakýmsi spojovacím článkem mezi důstojníky a praporčíky. Bude se starat o zabezpečení praporčíků, o jejich kariérní růst a kromě toho by to měl být mimo jiné také psycholog,“ říká generál Štefka.

V rámci týdenního kurzu se vrchní praporčíci seznámili s funkční náplní svých britských i amerických protějšků. „O vojenské historii a tradicích nám zde přednášel ředitel Vojenského historického ústavu Aleš Knižek, protože jednou z důležitých povinností praporčíků bude nejen udržování stávajících tradic, ale také vytváření nových,“ uvedl štábní praporčík Luděk Kolesa a dodal, že za stěžejní bod programu považuje také setkání vrchních praporčíků s veliteli brigád, kde si budou moci pohovořit o postavení praporčíků u jednotek a řešit případné problémy.

Mezi patnácti vrchními praporčíky najdeme i jednu ženu. Praporčice Romana Prejzková tuto funkci zastává na letecké základně v Čáslavi

od 1. prosince minulého roku a také ona teprve vytváří náplň nové funkce. „Hodně jsme zde mluvili i o tom, že by nikdo z nás nechtěl ve své funkci sklouznout k funkci dřívějšího politruka. Chceme pomáhat praporčíkům a někdo je víc psychologem a někdo je víc třeba tím personalistou. Každý z nás má trochu jiné zkušenosti, a i proto jsme tady. Rádi bychom si ty zkušenos-

JAK TO CHODÍ JINDE

„Je velmi důležité, že v české armádě byl tento systém nastaven a nastartován, protože budeme stále více odpovědnosti přenášet na praporčíky, neboť to úzce souvisí s profesionalizací ozbrojených sil. Nejen, že klademe větší požadavky na nové vo-

ti vyměňovali,“ řekla nám praporčice Prejzková po zahájení kurzu ve Vyškově.

Podle ní bude trvat asi půl roku, než institut vrchních praporčiků začne u útvarů plně fungovat a zatím se problémy se zaváděním tohoto systému řeší za pochodu. „Stojíme na začátku, kdy tento systém startuje a teprve se dozvídáme, jaké kurzy musíme absolvovat. Již teď je jasné, že to bude náročná, ale velmi zajímavá práce a všichni jsme se zde shodli v tom, že se na to už těšíme,“ dodává.

Na letecké základně se zatím setkává vůči své funkci s respektem i pochopením. Vstříc jí vychází i velitel základny plukovník Jiří Verner, který se s funkcí vrchního praporčíka setkal již při svém studiu v zahraničí a je jejím zavedení do české armády nakloněn. A jak praporčici Prejzkovou berou ostatní příslušníci základny? „Tuto funkci vykonávám krátce na to, abych to mohla hodnotit. Zatím jsem se setkala spíš s respektem. U nás na letecké základně například nebylo vždy zvykem zdravit praporčíky, ale dnes mě už zdraví mnoho lidí,“ odpovídá nám drobná praporčice.

jáky a praporčíky, ale oni budou zase klást větší požadavky na armádu jako takovou. Je důležité, aby institut vrchního praporčíka dobře fungoval, neboť bude důležitou spojkou mezi vojáky a důstojníky,“ řekl nám brigádní generál Steve Sherry, který také přijel do Vyškova, aby představil českým vrchním praporčíkům strukturu praporčíckého sboru v britské armádě, kde má dlouholetou tradici.

V britských ozbrojených silách jsou vrchní praporčici na úrovni jednotek až po úroveň praporu. Nejvýše postavený praporčík v britské armádě je vrchní praporčík Vojenské akademie. „To je právě velmi důležité, protože už od počátku kariéry důstojníci chápou a rozumí roli praporčiků v jejich ozbrojených silách. Už na akademii se prostě ustanoví počátky jejich vztahu, který se potom dál rozvíjí, když přijdou k jednotkám,“ říká generál Sherry, podle něhož se vrchní praporčík stává pro mladé praporčíky vzorem, ke kterému vzhlíží s tím, že se by na takovou funkci chtěli také jednou vypracovat. U útvaru je pak vrchní praporčík pravou rukou velitele, je zodpovědný za úroveň výcviku a dodržování a nastavených standardů.

„Musíte umět vytipovat dobré vojáky. Jestliže podávají dobré výsledky a zaslouží si

povýšení, dejte jim to vědět,“ radil vrchním praporčíkům britský plukovní hlavní seržant Thomas Allan, jak mají u svých podřízených podporovat ambice. Měli by podporovat také jejich vzdělávání a mluvit s nimi, pokud budou něco dělat špatně nebo pochválit, když odvedou dobrou práci. „Ke svým podřízeným budete nároční, protože v konečném důsledku vy nesete odpovědnost za jejich práci. Musíte je ale vést jako tým, který pracuje loajálně pro vás a pro velitele. Pokud jsou všichni vaši podřízení dobře vedeni, můžete dosáhnout všeho,“ nabádal vrchní praporčíky.

Velkou pozornost je třeba věnovat nováčkům, zejména jak se jim podaří zapadnout do kolektivu. Allan připomněl, že problémem všech ozbrojených sil je šikanování. „V britské armádě je to dokonce nejdůležitější faktor, který ovlivňuje odchodovost lidí z vojenské služby,“ dodal.

Každý vrchní praporčík by měl dobře znát své podřízené. „Pamatujte si, že rodinný život a vliv manželů či manželek má rozhodující vliv na úroveň plnění úkolů,“ upozorňuje Allan a dodává, že dobrý vrchní praporčík by měl vědět o případných rodinných problémech podřízených. Měl by je všechny dobře znát, včetně třeba toho, z jakého prostředí pocházejí či co mají a nemají rádi. Vrchní praporčík by měl mít v každý okamžik přesný přehled o svých podřízených a jejich přítomnost kontrolovat při nástupech ráno i večer, ale i v průběhu dne. „Kontrolujte ubytovací prostory i v doprovodu důstojníků z logistiky a ujistěte se, že jsou čisté a podle hygienických norem. Postarejte se o to, aby velitel chodil v ubytovacím prostoru s vámi, aby ukázal svůj zájem o praporčíky,“ vysvětloval dál Thomas Allan. Britský praporčík má na starosti nejen denní rozkazy, ale například i radí veliteli v taktických věcech. Stará se o střezení objektů, ale také o municii. V případě nasazení jednotky v nějaké operaci se musí postarat o to, aby v předních liniích byl dostatek správné municie a pokud dojde ke zranění vojáků, má za úkol vypracovat plán evakuace raněných.

Jan ZEMAN
Foto: Jiří HOKŮV

Luděk Kolesa, který je od srpna minulého roku hlavním praporčíkem a nyní již několik měsíců studuje ve Spojených státech vojenskou akademii, přijel do Vyškova na seminář vrchních praporčíků ještě v hodnosti praporčíka. Až po zahájení semináře se od generála Pavla Štefky dozvěděl, že mu den předtím byla ministrem obrany propůjčena hodnost štábního praporčíka.

Setkali jsme se přibližně před půl rokem, asi měsíc poté, co jste nastoupil do své současné funkce. Změnila se od té doby vaše vize fungování nového institutu hlavního praporčíka?

Nezměnila se nijak zásadně, ale samozřejmě se upravila o to, co jsem zjistil a jaké jsem získal zkušenosti během studia ve Spojených státech. Navíc jsme zde měli možnost vyslechnout si představy náčelníka Generálního štábu generála Pavla Štefky a generála Ivo Zbořila a dalších lidí. Předpokládám, že se moje vize bude i nadále měnit, a to nejenom v průběhu tohoto týdne, ale i v dalším čase.

Dalo by se s určitou nadsázkou říci, že už v pátek, kdy tento seminář končí, budete mít

System vrchních praporčíků velitelé jednotek vítají

Na skok do Vyškova

jasnou představu o tom, jak bude vypadat struktura praporčíckého sboru a jaké povinnosti budou mít vrchní praporčíci?

Určitě po jednom týdnu odsud nikdo neodejde s tím, že bude mít v kapse nějakou příručku, v níž bude popsáno, že vrchní praporčík má být takový a takový a že bude dělat to a to. Nějaká konkrétnější představa zde vznikne, ale v těch počátcích se budeme muset poměrně často scházet. Generál Halaška nám nabídnul, že by se Vojenská akademie ve Vyškově mohla stát jakousi naší základnou. Zde se tedy budeme scházet a řešit to, co bude potřeba. Mám připraveny některé návrhy, které předložím kolegům a oni to na svých stupních prodiskutují se svými nadřízenými i podřízenými.

Generál Štefka říkal, že se již podařilo získat 15 lidí na místa vrchních praporčíků. Jaký je o ně mezi praporčíky zájem?

Není to lehké už jenom z toho důvodu, že ti lidé chtějí vědět, co budou dělat, ale personálně ani velitelé jim k tomu nejsou schopní něco říci. K tomu také slouží tento týdenní seminář, kdy budeme pracovat na tom, abychom si ujasnili, co by teď v počátcích mělo být naší pracovní povinností. Počet vrchních praporčíků se bude v letošním roce zvyšovat, protože nám zde generál Štefka řekl, že by od 1. 1. 2005 měly být tyto funkce obsazeny až do úrovně roty.

Jaké budou muset mít vrchní praporčíci vzdělání a jaká další kritéria budou muset splňovat, aby mohli tyto funkce vykonávat?

Na místa vrchních praporčíků je v současné době předepsaný štábní praporčícký kurz, a to je neměnný předpoklad. Někteří praporčíci mají

obavy z toho, že jim nebude prodloužen závažek, protože na tu funkci nespĺňují třeba hodnost nebo jazykové požadavky. Generál Štefka nás zde ubezpečil, že jenom kvůli tomu je nebude propouštět do civilu. V počátku to nebude úplně striktně požadováno, protože nejdříve musíme na tuto úroveň získat lidi, něco jiného to však bude v budoucnosti, až se systém rozbehne.

Dnes jste se zde seznámili s britským a americkým modelem. Směřujeme k některému z nich?

Celý model nelze aplikovat. Například britský vrchní praporčík má mnoho funkčních povinností, které má v české armádě velitel praporu. U nás toto základní řády neumožňují. Ty jsou nyní v procesu, kdy se začínají měnit, a tak je dobře, že se náš kurz koná právě teď, protože výsledky z našeho jednání půjdou na Velitelství výcviku a doktrín, kde se tím budou zabývat.

Většina velitelů vznik funkce vrchního praporčíka vítá, ale v mnohých případech půjde o to, že praporčíci budou přebírat funkce důstojníků. Jsou vrchní praporčíci u jednotek vítáni?

To je správný postřeh. Velitelé to vítají, protože ty praporčíci nenahradí, ale druhá otázkou je, co tomu říkají lidé ze štábu. Nebudeme populární mezi důstojníky a lidmi na štábu. Toho by si měl být každý z těchto vrchních praporčíků vědom. Nemůžeme očekávat, že někdo bude nadšený z toho, že předá svoje odpovědnosti, a pak se ho někdo může zeptat, jestli je jeho tabulka vůbec potřebná. Budeme se s tím muset umět poprat.

Jan ZEMAN
Foto: Jiří HOKŮV

Vybíráte si během roku dovolenou tak, jak si ji na začátku ledna naplánujete?

Ne
19

Ano
4

ANKETA

O tom, že dovolená nepálí zaměstnance resortu obrany zdaleka tak jako platy, svědčí daleko menší ohlas čtenářů na druhou anketní otázku. My všem nebereme v úvahu situaci na pracovištích, kde, jak uvádí čtenářka z Prahy, osvícení nadřízení na této formalitě netrvají.

Velmi stručné komentáře se tentokrát většinou omezily jen na konstatování typu: „Sloužím jedenáctý rok a dovolené podle plánu jsem si vybral dohromady tak 10 dní.“

Rozepsala se pouze jedna čtenářka rovněž z Prahy, občanská zaměstnankyně: „Plánování dovolených na začátku roku pokládám za zbytečnost. Já jako matka dítěte školou povinného v lednu vůbec netuším, jestli vůbec a kdy bude škola o prázdninách pořádat nějakou akci či jaká bude nabídka táborů, a tím pádem kdy bude na mně postarat se o dítě. Stejně tak je veřejně známo, že spousta lidí si v dobách směšné nemocenské vybírá při onemocnění dovolenou. Ani to si nikdo nenaplánuje dopředu. Podle mě je na vedoucích pracovnících, aby zajistili chod svých oddělení po celý rok a regulovali požadavky na výběr dovolených podle potřeby.“

-nad-

Anketní otázka číslo 4 zní:

Dokážete si představit, že některé funkce důstojníků převezmou praporčíci?

Můžete mailovat na adresu areport@centrum.cz, sdělit svůj názor na telefonním čísle 973 215 916, odfaxovat jej na číslo 973 215 933 či využít systému MIS/ŠIS na adresu Kubalíková Naděžda, Mgr. Přivítáme, když ke svému ano či ne připojíte i pár řádek komentáře a nejzajímavější příspěvky zveřejníme.

Na vaše hlasy se těšíme do poledne pondělí 1. 3. Výsledky hlasování najdete v čísle 5, které vychází 9. 3. 2004.

◀ Věčná diskuse o tom, jestli by z vyobrazeného vojáka měla čišet hrůza, možná končí v prostorách Národní galerie v Praze, kde byly vystaveny tyto velkoformátové umělecké fotografie.

-jho-

STAROBOLESLAVSKÝ PROGNOSTICKÝ ÚSTAV

I v době pokračující reformy a reorganizace ozbrojených sil je možné se zastavit a zasmát nad vymyšlením a zadáváním úkolů, které přicházejí z různých stupňů velení.

V rámci zpracování uživatelského projektu rozvoje posádky Stará Boleslav je součástí uvedeného požadavku i tabulka „Počty osob v posádce - cílový stav“ s rozdělením na muže a ženy. Na dotaz, jak můžeme vědět, jaké bude početní zastoupení mužů a žen po jednotlivých kategoriích (důstojníci, praporčíci, o. z.) v roce 2008 a vůbec, k čemu je to nutné, bylo sděleno, že je to kvůli plánování velikosti sociálního zařízení (počet pisoárů a kabeinek na WC) na jednotlivých budovách v posádce. Stávající sociální zařízení je však již vybudováno a pochybuji, že někdo bude bourat stěny na budovách kvůli rozšíření sociálních zařízení. A uvádět v dané tabulce počty mužů a žen na rok 2008 jenom proto, že si to někdo vymyslel v lednu 2004, je absurdní. Jak můžeme vědět, jak budou jednotlivá systemizovaná místa v roce 2008 obsazena?

Uvedenou skutečnost dávám k dobru proto, aby se zodpovědní funkcionáři zamysleli nad tím, že vydáváním nesmyslných úkolů a nařízení zahlcují podřízené a odvádějí je od jejich hlavní pracovní činnosti.

Štefan Uher, Stará Boleslav

TAJEMNÝ KÓD

Ačkoliv nejsem matematik ani kryptologický mozek zpravodajských služeb, pokusím se o malý rozbor nápisu před Švejkovou restaurací s tajemným kódem 521 (A fórum, A report číslo 2/2004).

Na první pohled je zřejmé, že se nejedná o předem plánovanou akci, ale náhlý nápad pod vlivem vnějších okolností. Písmo je silně „rozevláté“, podle tloušťky čar psané nerovnoměrným tlakem ve spěchu, často měnící se sklon napovídá o konzumaci alkoholu. Myšlenka na nápis mohla vzniknout někdy mezi 1.-3. pivem, samotná realizace byla otázkou 3-x piv. Pisatel zřejmě nebyl sám. Jedná se o 2-3 osoby, kdy jeden posílen alkoholem a mírnou davovou psychózou píše nápis, druhý hlídá a třetí, možná tichý provokatér, přihlíží, případně radí.

Pisatel nebude pravděpodobně pocházet z moravských krajů, o čemž svědčí používání slov a slovních spojení. „O půl deváté“, „kadit“ a slova jako „děs, děsný“ jsou používanější v českých krajích.

Zřejmé je, že nápis nepsali vojáci, ale osoby málo znalé vojenského prostředí. Vojáci samotní by o sobě asi nepsali ve 3. os. č. mn., nepoužili by slovo „kadit“ a zřejmě by použili užívaného slova protivník, nikoliv nepřítel. Dále by věděli, že večerka až na mimořádné výjimky není v 21 hod. a nevykádali by se „v latríně“ ale „na latríně“.

Profil hledané osoby - osob: jedná se o 2-3 dívky ve věku 15-20 let, pravděpodobně ze středních nebo severních Čech pobývajících v inkriminovanou dobu v Bedřichově. Protože chtěly zůstat v anonymitě, ale přitom podat jasný důkaz, o koho se jedná, a na vymyšlení kódů neměly čas a přípravu, použily nejjednodušší číslo pokoje. Hledejte osoby, které se v té době zdržovaly v Bedřichově, případně Špindlerově Mlýnu, v hotelu, který má minimálně 5 podlaží, pokoj č. 21.

Kpt. Miroslav Kříž

Informační rovnice

V horních libereckých kasárnách se rozvíjely dekontaminační linky a stavěly nafukovací stany sloužící k očištění jednotlivce. Barety amerických vojáků a klobouky italských důstojníků procházejících po nádvoří dávaly tušit, že zdejší prapor radiační, chemické a biologické ochrany má opět přímo v Liberci mezinárodní zastoupení. Při této příležitosti jsme požádali velitele 312. praporu podplukovníka Vratislava Osvalda o rozhovor.

Vaše jednotka má za sebou více než dva měsíce existence. Co všechno se vám za tuto dobu podařilo udělat?

Prapor dosáhl počátečních operačních schopností. Celý prosinec loňského roku jsme se zabývali administrativními opatřeními spojenými s očkováním, personálním obsazením jednotlivých funkcí, se sepsáním pohovorů pro případ vyslání do mise. Příslušníci praporu si museli rovněž pro případ nasazení v zahraničí založit korunová a devizová konta. V lednu zahájil prapor šestiměsíční periodu výcviku. Začali jsme sevcíváním družstev, dále bude pokračovat výcvik v četách a rotách. Vyvrcholením bude několik velitelskoštábních cvičení, sladovací cvičení a vyvedení českých a části zahraničních jednotek na naše cvičiště Tisá. Počátkem července bychom měli dosáhnout plných operačních schopností. Od tohoto okamžiku budeme muset být schopni během pěti až třiceti dní se rozmístit kdekoli ve světě.

Mezinárodní prapor radiační, chemické a biologické ochrany je na cestě od počátečních k plným operačním schopnostem

Minulý týden jste se zúčastnili v Itálii prvního velitelského štábního cvičení. Jaký byl jeho námět?

Jedná se o první ze série cvičení Eagle. Toto cvičení předchází výcviku s částečným rozmístěním vojsk. Jeho námětem byl vznik humanitární krize a národnostních nepokojů, ke kterým dojde ve fiktivním státě. Na základě požadavku jeho vlády jednotky NRF rozmístí své vojáky na tomto území. Úkolem bude uklidnit situaci a řešit humanitární krizi.

Některé země přispěly do mnohonárodního praporu četou či dokonce jen laboratoří. Není příliš složité při takovéto roztržitém vytváření skutečně funkční celek?

Tento problém jsme vyřešili tím, že všechny laboratoře jsme začlenili do chemického odřadu roty chemické ochrany. Zde již existuje systém velení a řízení, zde máme vytvořeny komunikační a informační systémy. Laboratoře zapojíme do těchto již existujících systémů. Velitelství chemického odřadu tedy bude místo jedné laboratoře a jednoho odběrového týmu řídit tři laboratoře, tři odběrové týmy a tři chemické EOD týmy.

Je již v současné době dořešena strategická přeprava praporu na místo nasazení?

Tato otázka se stále ještě řeší. S největší pravděpodobností by strategickou přepravu zajišťovaly Spojené státy. Zatím bych se k tomu nerad vyjadřoval. O této záležitosti se bude ještě jednat.

Afakta

Přehled cvičení 312. praporu radiační, chemické a biologické ochrany NATO

Eagle Entry 22. 3. - 2. 4. 2004

Cílem cvičení je prověřit štábní práci, praporečnické standardní operační postupy a koordinaci činnosti štábu praporu a štábu nadřízeného stupně. Dále pak schopnost rychle a operativně reagovat na vývoj situace během operace. Cvičení se účastní celý štáb praporu a část roty chemické ochrany.

Vyvedení jednotky na výcvikové cvičiště chemického vojska Tisá 28. 4. - 7. 5. 2004

Úkolem tohoto cvičení je prověřit sladění činnosti čet, rot a praporu jako celku v polních podmínkách. Dále pak prověřit schopnost života jednotky v poli s vlastním logistickým a zdravotním zabezpečením.

Certifikační cvičení NRF Aliend Action 25. 5. - 8. 6. 2004

Tímto cvičením by měla vyvrcholit předcházející štábní cvičení Eagle. Jedná se o cvičení štábu praporu s částečným vyvedením vojsk v poli, během něj bude rozvinuto místo velení. Mělo by prověřit schopnost reakce štábu na měnící se situaci a jeho rychlé a operativní velení jednotkám. Na závěr cvičení dostane prapor certifikaci k nasazení kdekoliv na světě.

V jednom okamžiku se uvažovalo i o tom, že by vaše jednotka mohla na místě nasazení působit z vrtulníků. Jak moc je to reálné?

Otázka nasazení vrtulníků je spojena s řešením náhlé situace, která by vyžadovala podobné opatření. Není to tedy problém, který by byl součástí plánu přepravy praporu.

V těchto dnech je u vás na návštěvě více než třicet zahraničních vojáků ze zemí, které jsou zapojeny do praporu. O jakou akci se konkrétně jedná?

Jedná se o dvoudenní studijní pobyt všech zástupců. Účelem tohoto zaměstnání je ujasnit si místo a úkoly praporu jak v silách NRF, tak i mimo ně. Hovoříme o tom, jaké úkoly a jakým způsobem by prapor plnil. Chtěli bychom rovněž vyřešit systém hlášení bojové pohotovosti. Poskytli jsme ostatním informace o našich možnostech a budeme chtít, aby i oni nám předali obdobné informace. Musíme získat rozměry vozidel, jejich počty, množství materiálu, počty osob. To všechno jsou nezbytné údaje pro vypracování plánu strategické přepravy. Potřebujeme dořešit otázky systému sledování úrovně bojové pohotovosti. Pro tuto oblast již máme přichystaný software, nyní ho zbývá naplnit. Vyřešit bychom měli také otázku uvádění do bojové pohotovosti. To znamená nejen jakým způsobem, ale i jaké budou kontaktní adresy. Musí být jednoznačně stanoveno, kdo je za národní strany zodpovědný za uvedení jednotky do bojové pohotovosti. Součástí zaměstnání je i praktická ukáзка našich možností. Během ní budeme samozřejmě prezentovat výrobky českého průmyslu. Dělají to tak všechny země.

Máte již přímé spojení s jednotlivými jednotkami?

Máme. Nyní již jde jen o to, jakým způsobem oficiálně vyhlásit bojovou pohotovost.

V okamžiku vzniku praporu se hovořilo tuším o osmi zahraničních příslušnících štábu, kteří by sídlili přímo v Liberci. Zatím však zde byl pouze zástupce britské jednotky, ale i ten po čase odcestoval zpět do Británie.

Nemyslím si, že by v tomto směru existoval nějaký problém. Určité potíže jsme měli pouze při výběru vhodných lidí pro funkce na štábu praporu. Nabídky jsme obdrželi až v závěru loňského roku. A to s tím, že Španělsko potvrdilo zájem vyslat tři příslušníky do štábu praporu. Minulý týden jsme do Madridu odeslali doplňující informace, které by měly umožnit co nejrychlejší vyslání těchto vojáků. Rumunsko má vybraného jednoho kapitána na funkci styčného důstojníka. Jeho příjezd očekáváme nejspíše do měsíce.

Vznik nové jednotky bývá většinou spojený s finančními a materiálními požadavky. Nemáte v tomto směru určité problémy?

Prapor je vybaven nejmodernější technikou a materiálem, který je v naší armádě dostupný. Dostali jsme jednoznačně jednu z nejvyšších priorit. Pokud některý materiál není k dispozici, tak se v současné době jeho obstarání řeší na Generálním štábu. Tento materiál by měl být k dispozici nejpozději 1. července letošního roku.

Součástí přípravy praporu jsou i cvičení spojená s vyvedením vojsk. Myslíte si, že se v této fázi můžete od ostatních zemí v oblasti chemických zbraní něčemu přiučit?

Určitě. Na našem štábu již pracoval kapitán Cameron z Velké Británie. Seznámil všechny příslušníky štábu s tím, jaké jsou možnosti britské jednotky a jaká je její technika. Řada těchto informací byla pro nás novinkou. Během vyvedení jednotek praporu na cvičiště Tisá by u nás měla pracovat biologická laboratoř z Maďarska. To myslím bude ideální příležitost seznámit se s tím, jak řeší způsoby identifikace biologických látek maďarská strana.

Většina vašich lidí byla původně zařazena do chemické brigády a teprve potom byla odvelena k praporu. Nevznikají v důsledku toho určité problémy, kompetenční spory?

Nevznikají. Naopak, v případě, že prapor nemá kapacity k plnění některých úkolů, brigáda ho nadstandardním způsobem podporuje.

Text a foto: Vladimír MAREK

Takovou zimu v Jeseníkách již dlouho nepamatují. Rádio před chvílí hlásilo, že nahoře na Pradědu je více než dva metry sněhu. Severní vítr odněkud od Baltu nepříjemně fouká. Muž stojící vysoko na skále jako by to všechno ani nevnímal. Jen se tak trochu přihrbil. V tu chvíli ze všeho nejvíce připomínal zoufalce chystajícího se skočit z Nuselského mostu. Jako by nás ještě více chtěl utvrdit v této představě, zapéroval v kolenou, odrazil se a vrhl se dolů ze skály. Ani on však neměl štěstí. Horizontálně napnutého horolezického lana o několik metrů níže se síce ještě zachytil, nestačil se však dostatečně prohoupnout, aby ho to vymrštilo do vertikálně napnuté sítě dole pod skalou. A tak zůstal viset na laně snad jen metr nad zemí.

Kdo hledá dno

Nešlo samozřejmě o sebevražedný pokus. I když k soutěži sebevrahů by jednu z nejtěžších disciplín desátého ročníku mezinárodního mistrovství Armády České republiky v zimním přírodním víceboji Winter Survival 2004 označovanou jako Spiderman (Pavoučí muž) leckterá slabší povaha mohla přirovnat. Ne náhodou totiž hlouček přihlížejících upozorňuje na pařez vyčnívající ze sněhu až příliš blízko záchytné sítě. „Až sem se lano, na kterém je připevněn, v žádném případě nemůže dostat. Pro bezpečnost jsme udělali skutečně

maximum,“ vysvětluje jeden z pořadatelů a ukazuje na spodní části skály obalené matracemi.

Jde zde nejen o zručnost. Každý z účastníků se musí vyrovnat s psychickou zkouškou a překonat bariéru strachu.

HASTRMANI Z NĚMECKA

Winter Survival je vytrvalostní víceboj simulující činnost vojenské hlídky v neznámém zimním terénu. Jedná se o nejnáročnější sportovní soutěž v naší armádě, která zahrnuje adrenalinové „outdoorové“ sportovní disciplíny. Svým charakterem připomíná bojovou činnost jednotlivce a malých skupin v zasněženém horském terénu. Jubilejního 10. ročníku, jehož hlavním pořadatelem je Generální štáb AČR a Vojenská akademie v Brně, se účastnili družstva ze společných sil, vojenských škol, sil podpory, Vojenské policie, armádního tělovýchovného centra a vojenského oboru Fakulty tělesné výchovy a sportu UK Praha. Na startu nechyběla ani zahraniční družstva - vojáci z Německa, Rakouska, Francie, Belgie a Polska.

„Zhruba před dvanácti lety přišla k nám do republiky vlna survivalů. Se studenty jsme se tehdy účastnili letního přeboru a napadlo nás, že bychom něco podobného mohli zorganizovat v mnohem náročnějších zimních podmínkách,“ vysvětluje jeden ze zakladatelů závodu, vedoucí katedry tělovýchovy a sportu VA plukovník Zdeněk Brtník, jak se zrodila myšlenka uspořádat takto náročnou prověrku. „Setkali jsme se s kladnou odezvou, a tak jsme v organizování

Desátý ročník mezinárodního mistrovství Armády České republiky Winter Survival se představil jako extrémní závod evropského formátu

soutěže pokračovali. Chtěli jsme samozřejmě, aby se nejednalo pouze o sportovní zápolení, ale aby závod měl co nejvíce branných prvků, aby co nejvíce napomáhal nejnáročnějšímu výcviku v naší armádě. A to se nám postupně povedlo. V současné době je vytrvalostní víceboj

jen vrcholem ledovce. V každém útvaru, v každé jednotce se vojáci na účast v něm dlouhodobě připravují. To má samozřejmě vliv i na podobný výcvik ostatních vojáků.“

Závodníci vyrazili na trať již v pondělí, tedy před více než čtyřicetihodinami. Museli napříč zdolat prakticky celé pohoří Hrubého Jeseníku přes Praděd, Červenohorské sedlo až do Ramzové. Dnes ráno byl odstartován hlavní vytrvalostně technický dvoudenní závod. Ještě před tím, než se účastníci dostali ke Spidermanovi, museli se vypořádat se střelbou ze vzduchovky, z armádní pistole a překonat vodní překážku po nataženém laně. „Němci se opět namočili,“ nese se v tuto chvíli od jedné hlídky k druhé. „Stejně jako vloni, jsou to holt hastrmani.“ Přezdívka pro německé účastníky závodu je na světě.

NEJTĚŽŠÍ OSMITISÍCOVKA

Spiderman se pro naprostou většinu hlídek stane skutečnou zkouškou ohněm. Bez výhrad, a tedy bez ztráty bodů, jej splní pouze jediná hlídka.

Čas na stopkách nezadržitelně běží, a tak i my musíme postupovat společně s vojáky před námi do příkrého svahu, jehož sklon dosahuje místy padesáti stupňů. Kromě překonání náročného terénu s řadou kontrol musí hlídka překonat řadu skalních masívů. Ne náhodou zvolili organizátoři závodu pro tuto etapu název nejtěžší osmitisícovky na světě - K2.

Na první skále závodníci ještě nepotřebují horolezecké vybavení, které nesou na zádech. Je zde natažený provazový žebřík. Pokud se nám v tomto okamžiku zdá, že takovéto překonání skalního masívu bude přece jenom snazší, náš omyl nám rychle dochází. Žebřík je poměrně dlouhý a namrzlý, v běžkařských botách to pořádně klouže. Navíc se stáčí. Nahoře je problém se z něj dostat, obzvláště, když každý ze závodníků má na zádech dvacetikilogramové břemeno.

Jako by samotný závod nebyl sám o sobě dostatečně extrémní, ani příroda závodníkům nepřeje. Místy se v těžce přístupném terénu bojíme až po pás do sněhu. Jsme pod další skálou. Tentokrát přicházejí na řadu horolezecké techniky. Na skále je právě družstvo z Belgie. Po prvním dnu se jednomu ze členů tohoto družstva obnovilo staré zranění, a tak odstoupil. Nahradiť ho jeden ze členů doprovodu, ovšem už mimo oficiální soutěž. Belgičané jsou z výcvikového střediska výsadkové brigády commandos v Marches les Dames. Historie tohoto slavného svazku sahá až do druhé světové války. Jejím základem se stala belgická jednotka commados, která byla vycvičena ve Velké Británii. Ve výcvikovém zařízení se belgičtí commandos učí nejen speciálními technikami boje a výsadkové přípravě, ale i horolezectví, přesunům se zátěží na velké vzdálenosti a překonávání vodních toků. Jejich zimní výcvik v horách s ohledem na charakter této země ale nepatří k nejpřednějším prioritám.

Skálu zdolávají v univerzálních skialpinistických botách. Ty je možné využít nejen k běhu či sjezdu na lyžích, ale díky gumové podrážce i k lezení. Mezitím přibíhají Francouzi z 13. pluku horských myslivců z Chambéry. Také oni mají podobně jako ostatní zahraniční účastníci skialpinistické vybavení. To, stejně jako výstroj (přes goretexové maskovací stejnojmenné mají bílé převleky), patří k standardní výstroji jejich horského pluku. Doslova příkladem jsou v tomto směru Rakušané. Jsou to instruktoři ze školy horských vůdců a záchranářů v Saalfeldenu. Jejich univerzální vybavení je přímo stavěné na podobný závod. Mají skialpinistické boty, které sice svými rozměry připomínají běžkařské, mají však velmi dobré vlastnosti i při sjezdu. Ani ne půldruhého metru dlouhé carvingové lyže se rovněž hodí jak pro běh, tak i pro sjezd. Jejich délka a váha přitom vojáky příliš nezatěžuje při přenášení na úsecích, kde není sníh. Stačí na ně navléci tulení pásy a dobře se s nimi stoupá na sněhu i do prudkého svahu. Na rozdíl od zahraničních družstev má naprostá většina závodníků z naší armády standardní běžkařské vybavení. U nás totiž stále ještě není plně dořešen bojový lyžařský výcvik včetně potřebné výbavy.

NOC POD ŠIRÁKEM

Blíží se čtvrtá hodina odpolední. Na horách se začíná velice rychle smrákat. To už se ale objevují vysoko v horách poblíž Dykovy chaty první hlídky. Závodníci zde budou nocovat. K přežití mohou využít pouze prostředků, které nesou po celý závod s sebou v krosnách na zádech. Nikdo si nesmí rozdělát oheň, na kterém by si mohl usušit provlhlé věci či se alespoň trochu ohřát.

Mezi prvními přibíhají Rakušané, kteří již od prvního dne patří k velkým favoritům. Vidíme zde ale i družstvo Vojenské akademie Brno a Vojenské policie. „Největší problémy mi dělala zima. Mrzly mně především ruce a nohy, měl jsem s tím velké problémy. Vybavení mám sice dobré, ale i ten nejlepší materiál časem prosákne a ruce namrznou. Navíc jsem hodně padal,“ přiznává vojenský policista poručík Karel Raděj. Na naši otázku, jak si myslí, že na tom v tuto chvíli jsou, říká: „Včera jsme byli pátí, zatím tady moc hlídek není, takže si myslím, že jsme moc neztratili.“ Netuší, že si naopak polepšili a že družstvo Vojenské akademie si pozítří před nimi jen o prsa uhájí druhé místo.

Už jsou tady i Francouzi. Vytahují horolezecké přílby a s jejich pomocí hloubí ve sněhu alespoň mělkou jámu. Nad ní jen na lyžích rozprostírají bílá maskovací ponča. Přístřešek na přespaní je prý hotový. Ani ostatní závodníci nevěnují budování obydlí na noc příliš mnoho času. Část vojáků si postavila stany. Ty jsou ale příliš těžké a musí se s nimi celé dva dny vláčet. Daleko lepší by byl záhrab ve sněhu. S jeho pomocí je možné snížit i třicetistupňové mrazy na nějakých pět stupňů pod nulou. K němu tady ale není vhodný sníh a navíc by jeho budování stálo vyčerpané kluky příliš mnoho sil. Šetří se i na spacácích. Zimní spacák pro výsadkáře prý velmi dobře hřeje, je totiž stavěný až do mínus třiceti stupňů. Je ale příliš velký a těžký. A tak někteří vojáci dávají přednost lehčím. Na těch deset či patnáct stupňů pod nulou, které dnešní noci očekávají, to prý bude muset stačit.

Každý se obcerstvuje, jak umí, zásadně ale z přinesených zásob. Některé hlídky zapalují plynové vařiče a připravují si polévky (většinou instantní čínské) anebo čaj. Zbytek dává přednost cereálnímu tyčinkám a studené stravě. Během závodu se nikdo nestravuje naplno.

„Většinou si neseme lehce stravitelné věci, které doplňujeme kaloricky hodnotnou čokoládou a trvanlivým salámem. Na pití jsou nevhodnější iontové nápoje,“ ukazují své zásoby rotný Jan Šmarda ze 102. průzkumného praporu z Prostějova.

Noc je nečekaně klidná. Alespoň to tvrdí zdravotnice podpraporčice Tereza Kovářová, která se před časem vrátila z Kuvajtu a Iráku. „Kromě drobných odřenin jsme žádné větší úrazy nemuseli ošetřovat.“ Zdá se, že i většina závodících vojáků si odpočinula. Obě družstva z vysoké školy z Vyškova spala na sněhu jen tak pod širákem. „Kromě toho, že kolega chrápal, bylo všechno v pohodě,“ usmívá se praporčík Filip Smolík. Ne všichni jsou na tom ale tak dobře. „Byla mi zima. Do půl třetí jsem oka ani nezamhouřil. Spal jsem sotva dvě hodiny. Doufám ale, že vydržím,“ říká nadporučík Petr Pluhař z 33. vrtulníkové základny z Přerova. „Už toho ale mám docela dost. Je to hrozně vyčerpávající. Nejvíce ze všeho mi dávají zabrat ty přesuny.“ V tuto chvíli ještě netuší, že právě jeho družstvo bude zanedlouho mezi těmi pěti, které závod nedokončí.

ZVONÍK

V souladu s pravidly závodu je třeba ještě na vařiči rychle uvařit litr čaje a může se opět vyrazit na trať. Kousek od sedla Vidly čeká závodníky další prověrka - tzv. Zvoník. Tentokrát je to vysloveně silová záležitost. Dva členové družstva vytahují na laně toho třetího až do špiče dobře dvacet metrů vysokých smrků. Vojenská policie to jako první zvládne rychleji než za dvě minuty. Také druhé družstvo Vysoké vojenské školy z Vyškova je na této disciplíně úspěšné. Jeho členem je totiž posluchačka druhého ročníku podpraporčice Renáta Michálková. Se svými pětácty čtyřiceti kilogramy není příliš těžkým břemenem. Je to v historii vůbec poprvé, co tento náročný závod běží žena.

Hlídky musí ještě přemístit břemeno ve sva-hu, svězt raněného, absolvovat štafetový závod a je tady definitivní konec. Z dvaceti družstev na startu jich je v cíli jen patnáct. Na celkovém pořadí se již nic nemění. Vítězí Rakušané. Za nimi se umístí akademici z Brna a vojenští policisté. Není však prý rozhodující, kdo vyhrál. Pořadatelé neustále opakují, že v tomto závodě zvítězí každý, přinejmenším tedy alespoň nad sebou. Na první pohled to vypadá jako fráze. Jen ten, kdo si závod vyzkouší a sáhne si při něm až na dno svých sil, však pochopí, že to nejsou vůbec prázdná slova.

Text a foto: Vladimír MAREK

Čeští vojenští policisté v Iráku

Jednotka je umístěna na základně Shaiba, 25 kilometrů jihozápadně od druhého největšího iráckého města Basry. Z trosk bývalého sportoviště letecké základny vybudovali vojenští policisté vlastními silami prostory, ve kterých mohou důstojně bydlet i pracovat. Během první fáze přípravy, kdy příslušníci předchozí jednotky intenzivně pracovali téměř celý prosinec, bylo potřeba zajistit v prostoru pro kontingent dodávky elektrické energie, vody, doplňování pohonných hmot a stravu. Od 21. prosince je kontingent Vojenské policie v Iráku kompletní.

Vojenští policisté disponují základnou, která má dostatečné sociální vybavení, štábní budovu i potřebné ubytovací kapacity. Policisté bydlí ve zděných budovách, základna je vybavena knihovnou, videopůjčovnou a posilovnou. Na poměry, které v Iráku panují, a s ohledem na místo, kde se základna nachází, je zabezpečení volnočasových aktivit našich vojenských policistů na vysoké úrovni, přesto se na zlepšování pracovních a životních podmínek stále pracuje.

Ve stejné době, kdy vojenští policisté budovali základnu, plnili ještě úkoly související s ukončením působení 7. polní nemocnice v Basře, především doprovázeli konvoje. Koncem prosince se čeští vojenští policisté začali plně věnovat svému hlavnímu úkolu a zapojili se do činnosti na Policejní akademii v Az Zubayr. Tomu předcházela bezpečnostní konference v prostorách velitelství Mezinárodní divize Jihovýchod (MND-SE). Na Štědrý den se zde sešli zástupci britských sil, italských carabinieri, čeští vojenští policisté a představitelé nizozemského kontingentu. Šéf vojenské policie v sektoru MND-SE (Provost Marshall) podplukovník Jeremy Green konstatoval, že kontingent českých vojenských policistů je připraven k plnění náročných úkolů. Hlavním úkolem našich vojenských policistů, který jim byl na konferenci zadán, je výcvik irácké policie v Policejní akademii, odkud by mělo do 30. června vyjít na 6000 policistů. Policejní akademie jsou v Iráku pouze dvě, ta druhá se nachází v americkém sektoru v Bagdádu.

V Iráku je v současnosti reformován bezpečnostní systém. Úroveň kriminality je vysoká, vedle kriminality hospodářské jde zejména o kriminalitu násilnou, neboť Saddám Husajn před

příchodem koaličních vojsk vyhlásil všeobecnou amnestii a otevřel věznice. Nejdůležitějším úkolem policejních akademií je proto připravit irácké policisty pro profesionální výkon služby tak, aby irácká policie byla sama schopna zajistit bezpečnost občanů.

Dne 27. prosince 2003 se uskutečnilo v Az Zubayr slavnostní otevření Policejní akademie. Po nástupu policejních kadetů a instruktorů zahájil program slavnostním proslovem představitel dočasně irácké vlády Steven White, který je zodpovědný za řízení činnosti policie v Iráku. Ve svém projevu zdůraznil, že britské vojenské síly a policie, dánské i česká jednotka Vojenská policie představují velmi silné spojení síly pro výcvik nové irácké policie.

Na policejní akademii vyučují policisté a vojenští policisté z několika zemí. Naši instruktoři zabezpečují výuku ve všech předmětech policejní přípravy. Velitelem akademie je Superintendant Witton Keenan, který je v Anglii detektivem oddělení násilí v Sheffieldu. Výuka je na akademii komplikovaná jazykovou bariérou, málokdo z přednášejících ovládá arabštinu, a proto jsou hojně využíváni tlumočníci.

V současnosti se Policejní akademie v Az Zubayru může pochlubit 367 absolventy základního kurzu a probíhající přípravou budoucích instruktorů z řad samotných Iráčanů.

**Na základě informací npor. Marka NOVÉHO zpracoval npor. Jan ČERMÁK
Foto: Vladimír MAREK**

Od konce prosince plní osmdesát vojenských policistů úkoly v jižním Iráku. Kontingent navazující na činnost 7. polní nemocnice v Basře pod velkým podplukovníka Jiřího Neubauera působí vůbec poprvé v historii Vojenské policie jako celá jednotka samostatně.

Když jsme koncem minulého roku hovořili se zástupcem velitele speciálních sil pro vzdušné síly generálem Ladislavem Minaříkem, byla ještě řada věcí ve hvězdách. Jak bude fungovat Velitelství společných sil v Olomouci, jaký typ nadzvukového stíhacího letounu bude vybrán, jak to dopadne s ruským dluhem? Tehdy jsme si slíbili, že se k těmto otázkám vrátíme, jakmile to bude možné.

Nadzvuk bude, **transportní letoun** **asi ne**

Pane generále, v současnosti jste se svými lidmi již pevně usazení na velitelství v Olomouci. Můžete tedy zhodnotit, jak funguje soužití a spolupráce příslušníků pozemních a vzdušných sil?

Hned v úvodu musím bohužel přiznat, že s přechodem ze Staré Boleslavi jsme přišli o řadu zkušených odborníků, které jsme byli nuceni nahradit mladšími lidmi někdy bez praktických zkušeností z práce na tomto stupni. Společně velitelství bych přirovnal k rozjetému vlaku, ke kterému se snažíme připojit naše „letecké“ vagonky, což se nám daří někdy více, někdy méně. Musíme si například zvykat, že v mnoha odborech máme jen malé zastoupení a že tyto odbory neřeší jen problematiku vzdušných sil. Je pravda, že u pozemního vojska jsou některé po-

stupy trochu rozdílné. Například důkladné plánování mají zvládnuté lépe, než tomu bylo u nás a v tomto ohledu se máme co učit. Občas také dochází k určitým nepochopením, která pramení z našich rozdílných odborností, ale myslím si, že je jen otázkou času, než se vše sladí.

I když vy sám popisujete vše vcelku pozitivně, názory některých vašich lidí již tak kladné nejsou.

Je pravda, že ne každému se musí vše zamlouvat. U pozemních sil je trochu větší důraz kladen například na chemickou či pořadovou přípravu. Na druhou stranu si myslím, že jestliže jsme vojáci, tak by nikomu nemělo vadit, že si musí obléci maskáče, ať už je z jakékoliv ar-

mádní složky. Větší problém bych viděl spíše jinde. Naši nadřízení si bohužel zatím nezvykli, že cesta z Olomouce do Prahy trvá řádově třikrát déle než ze Staré Boleslavi. To nás dnes podstatně omezuje, protože i když mám na ministerstvu či Generálním štábu třeba jen hodinové jednání, dalších sedm hodin strávím v autě a prakticky celý den je tím zaplněný. Proto se nám také celkem často stává, že v našich kancelářích sedí minimum lidí, neboť ostatní jsou na služebních cestách.

Po dlouhém očekávání byl konečně vybrán nový nadzvukový stíhací letoun pro Českou republiku. Jak jste vy sám s výběrem gripenu spokojen?

I když v hodnocení komise byly mezi prvními dvěma typy jen malé rozdíly, myslím si, že jsme vybrali tu nejlepší nabídku. Samozřejmě, že to, že jde o nové letouny, hrálo velkou roli. U letounů F-16 by nám totiž v budoucnosti hrozily některé další náklady.

Jak se v současnosti připravuje na přeškolení létající a pozemní personál?

Nyní se snažíme především dohnat jazykovou přípravu u pozemního personálu. Zatímco piloti nemají s angličtinou žádné problémy,

u techniků je to přeci jen o něco horší, a tak je chceme maximálně připravit ještě předtím, než je odešleme do zahraničí na přeškolení. V první várce by mělo jít o zhruba dvacet techniků a deset pilotů. V této souvislosti jsme také na základně v Čáslavi zřídili novou takzvanou nadzvukovou letku, kam jsme přesunuli personál určený pro nadzvukové letouny. Letka má i svého velitele a formálně funguje, avšak protože nemá žádné vlastní prostory ani vybavení, jde stále zatím jen o jednotku spíše papírovou. Abychom dále zachovali normální chod čáslavské základny, doplnili jsme uvolněná místa u původních hlavně technických letek novými lidmi většinou od rušených útvarů, jako například z Náměšti nad Oslavou nebo Pardubic.

I když se tedy zdá, že zavedení nového nadzvukového letounu je na nejlepší cestě, nemyslíte si, že jeden rok je na celý proces velice krátká doba?

Myslím si, že pokud jde o proces přeškolení a zavádění nového typu, zde žádný větší problém nehrozí, pokud nebudeme počítat s možností nějaké nehody při výcviku. Určité obavy mám spíše z toho, aby nám ještě těch několik posledních měsíců vydržely naše MiGy-21. Všichni víme, že je to již velmi starý stroj a s tím k němu musíme přistupovat, zejména pokud jde o technickou údržbu. Zatímco u nového letounu bychom určitou závadu mohli řešit pouhou výměnou součástky, u „jednadvacítek“ musíme zjišťovat velmi podrobně, co přesně závadu zapříčinilo, aby se nám zanedlouho nevykytla na jiném stroji. Naštěstí ale máme velice schopný pozemní personál, který dělá vše proto, aby i na sklonku svého života zůstal MiG-21 bezpečným a plně schopným letounem.

Poslední dobou se opět velmi často mluví o letecké základně v Náměšti nad Oslavou. Ta byla původně jedním z pilotních projektů reformy armády, poté měla být zcela zrušena a dnes má před sebou opět světlou budoucnost, i když s řadou změn. Jak vidíte využití tohoto letiště?

Skutečně, dnes již mohou být lidé z Náměšti mnohem klidnější, neboť bylo rozhodnuto, že slíbené investice na zdejší základnu opravdu přijdou. Je ale pravda, že v době, kdy se v NATO

toto letiště vybíralo, tedy zhruba před šesti roky, byla situace trochu odlišná a nahrávala Náměšti více než dnes. Samozřejmě všichni víme o některých problémech, jako jsou například horší povětrnostní podmínky na tomto letišti. Myslím si ale, že právě díky modernizaci základny a novému vybavení se podaří tato omezení minimalizovat a Náměšť bude v tomto ohledu plně funkční.

Vyrovnaní ruského dluhu vůči České republice nebylo stále rozhodnuto. Přesto údajně došlo k přehodnocení názorů na pořízení velkokapacitního transportního letounu. Jak se díváte na tuto problematiku jako velitel letectva?

Máte pravdu v tom, že jsme si museli přiznat, že velkokapacitní dopravní letoun by naše armáda v žádném případě sama nevyužila a ani neuživila a že bohužel současné legislativní podmínky neumožňují jeho využití jiným, komerčním způsobem. Pokud bych si jako velitel vzdušných sil měl vybrat, tak pro mě jsou mnohem užitečnější bitevní i transportní vrtulníky, o kterých se nyní tak často hovoří. Musíme si navíc uvědomit, že životnost naprosté většiny našich vrtulníků skončí řádově v příštích pěti šesti letech, takže kdyby se nám podařilo nyní pořídit nové v rámci vyrovnání dluhu, určitě by nám to vytrhlo jeden trn z paty.

Mluvíme-li o vrtulnicích, v loňském roce byl zrušen vrtulníkovej roj SOR. Říká se ale, že v určité formě funguje i nadále.

Takzvaná „sorka“ byla skutečně zrušena, respektive její personál byl zařazen do stavu nejšších přerovských vrtulníkovejch letek. A i když tento roj ztratil svoji samostatnost, myslím si, že i nadále bude schopen nasazení, i když v poněkud delších časovějch normách než

dříve. V podstatě jde o jakousi stínovou jednotku, kterou můžeme v případě potřeby znovu sestavit a vyslat do akce.

I přes vyhlídku na nové vrtulníky to bude asi právě přerovská základna, kde vás v budoucnosti budou čekat značné problémy, zejména pak s chystaným stěhováním do Náměšti v roce 2006. Jak jste na tuto situaci připraveni?

Rozhodně si nedělám nějaké iluze o tom, že by přesun vrtulníkovej základny proběhl bez problémů, zejména na základě personální situace, kterou jsem musel podobně řešit při přesunu a reorganizaci velitelství vzdušných sil. Je mi jasné, že ne všichni budou ochotni se přestěhovat do Náměšti. Ale počítáme také s tím, že i zdejší letku L-39 přesuneme a že někteří zdejší piloti budou také chtít zůstat. Samozřejmě jim budeme nabízet místa nejprve v Čáslavi či Pardubicích, ale pokud to nepůjde, budou mít možnost přejít na vrtulníky a dál pokračovat jako piloti v české armádě. A nemyslím si, že by to měl být takový problém, i když na první pohled se to někomu nemusí líbit. Osobně znám řadu výborných vrtulníkárů, kteří začínali na proudových letounech.

V této souvislosti nás trápí spíše jiný problém. Vzhledem k mnoha reorganizacím a tomu, že nelze odhadnout, kolik a kterých lidí zůstane či odejde, je velice těžké plánovat nábor a výcvik nových pilotů. Samozřejmě nesmíme dopustit, aby nám počet pilotů poklesl pod určitou hodnotu, ale na druhou stranu je dnes složité určit, kolik jich budeme potřebovat za pět či šest let.

Tomáš SOUŠEK
Foto: autor a Jiří HOKŮV

Rušené posádky. Koncepce výstavby profesionální armády jim dala červenou kartu, ale napospas svému osudu nezůstaly. Minimálně jednoho anděla strážného nad sebou měly. Komisi ke zmírnění negativních dopadů reformy na vojáky z povolání a občanské zaměstnance resortu Ministerstva obrany, jednotlivé obce a regiony.

MINISTRŮV PORADNÍ ORGÁN

Na úvod se sluší výjezdní skupinu krátce představit. Z rodného listu je zřejmé, že světlo světa spatřila 18. prosince 2002 a jejím zakladatelem byl sám exministr obrany České republiky Jaroslav Tvrdík. Ten tvrdil, že hlavní prioritou realizace reformy je zamezení jejích negativních dopadů a tudíž schválil příslušný rozkaz (rozkaz MO ČR č. 50). Komise dostala do vínku statut a jednacích řád.

Komise se stala poradním orgánem ministra obrany pro koordinaci technickoorganizačních otázek souvisejících se zmírňováním negativních dopadů reformy. Svoji činností nenahrazovala jednotlivé řídicí a velitelské stupně, ani nepřebírala povinnosti jednotlivých náměstků ministra obrany nebo jiných vedoucích zaměstnanců organizačních útvarů MO. Členství v ní bylo vázáno na jmenování příslušnými náměst-

Posádky s červenou kartou, slyšte!

není daného záměru. Nebo v opačném případě přispět k vydání doplňku OMDZ a zámysl korigovat. Nejsem zastávce x-tých doplňků, ale dopady reformy musíme ve všech směrech minimalizovat," říká J. Příbylová.

Ano, s tím lze naprosto souhlasit, ale nejednoho vojáka z povolání i občanského zaměstnance může napadnout otázka - jsme přece silový resort, tak stačí k reformě zavelet a hotovo. Přes rozkaz ministra přece nejede vlak. „To není žádné vodění za ručičku či podbízění se z centra. To je konkrétní práce s lidmi. Nestačí vydat příslušný rozkaz nebo interní nařízení. Zaměstnanci resortu Ministerstva obrany musí vědět, že i za této nelehké situace máme o ně stále zájem. Já ty výjezdy do rušených posádek a dislokačních míst považuji za naprosto nezbytné. V uvozovkách, ta negativa vyrábíme my v Praze, a pro mnohé útvary je Praha svým způsobem daleko. V reálu to znamená, že já osobně nelituji jediné takovéto cesty, kterou jsem prozatím vykonala, a pokud to bude jen trochu možné, budu v nich pokračovat i nadále. Ze svého pohledu to považuji za jednu z nejzásadnějších činností, které ve své funkci vykonávám," říká náměstkyně ministra obrany.

Říká se však co člověk, to názor. Nebude tedy ke škodě věci vědět, s jakou vítrali zmíněnou komisi velitelé reorganizovaných a redислоkova-

ky ministra obrany a náčelníkem Generálního štábu Armády České republiky. Komise měla svou předsedkyni, svého místopředsedu, dále sekretáře a členy delegované NMO s konkrétní odpovědností za jednotlivé oblasti. Například za oblast sociální a personální, za oblast výdajů na projekty a uvolňování bytů či nakládání s movitým i nemovitým majetkem. Zástupce delegovaný náčelníkem Generálního štábu AČR měl odpovědnost za oblast vojensko-odbornou a za řízení implementace.

„Rozkaz ministra na papíru je jedna věc, konkrétní práce v terénu zase druhá," říká náměstkyně ministra obrany pro personalistiku Jaroslava Příbylová, která v čele zmíněné komise stojí. „Proto jednání s hejtmany všech krajů České republiky, proto desítky výjezdů do rušených posádek a dislokačních míst. Jedině přímo na místě lze zjistit reálnou situaci, a potom na ni konkrétně reagovat. Jinými slovy, chceme napomáhat vytvářet optimální podmínky ke spl-

Zmírnění negativních dopadů reorganizace a redislokace vojenských útvarů a zařízení zůstává jednou z hlavních priorit reformy

ných vojenských útvarů a zařízení. „Osobně jsem nezaznamenal nějakou nelibost ze strany velitelů. Oni to brali jako neměnný fakt a byli rádi, že jim někdo pomůže dotáhnout do konce všechny návaznosti, co se zrušením posádky souvisejí. Horší už to bylo ze strany některých představitelů měst a obcí. Ti těžce nesli výraznou redukci početních stavů, respektive úplné zrušení posádky,“ říká Václav Vavřich, sekretář komise ke zmírnění negativních dopadů reformy na vojáky z povolání a občanské zaměstnance resortu Ministerstva obrany, jednotlivé obce a regiony.

V JÁMÁCH LVOVÝCH

Nejvyšší čas opustit kanceláře a vydat se do terénu. Rušených posádek a dislokačních míst, respektive útvarů, které prošly zásadní redukcí, bylo v roce 2003 jedenadvacet. Klobouk dolů, komise provedla kontrolní návštěvu u každého z nich. „Snažili jsme se být v posádce minimálně tři měsíce před jejím zrušením, abychom případné problémy stačili řešit. Pouze přijet a seznámit se s realitou by nemělo žádný efekt,“ říká plukovník Jan Němec, člen pracovní skupiny za Generální štáb Armády ČR.

Dříve než zavítáme k neperspektivním útvarům AČR, krátce se zastavme u výjezdních zasedání do jednotlivých krajů České republiky. Premiéru si komise odbyla ve Středočeském kraji, a to v dubnu loňského roku. Koncem ledna 2004 byla tato třináctidílná štače zakonče-

na v Libereckém a Karlovarském kraji. „V každém kraji narazíte na určitý problém, který nám našima očima může připadat povrchní, avšak v podmínkách regionu může jít o velký problém,“ říká náměstkyně ministra obrany Jaroslava Příbylová. „My jsme si vědomi toho, jak rozsáhlé změny v armádě, potažmo ve společnosti, děláme. V regionech za sebou nechceme zavírat dveře a vyvolávat pocity trpkosti a nesolidního jednání. S hejtmany jsme tedy diskutovali o tom, co odchod armády v kraji způsobí, v jakém to bude čase, v jakém rozsahu a především do jaké míry jim z centra můžeme pomoci.“

Sedmdesát tři - to je prozatím cílový počet posádek a dislokačních míst v roce 2006. S jinými stavy koncepce výstavby profesionální armády přepracovaná na změněný zdrojový rámec nepočítá. Všechno ostatní je tedy neperspektivní, tudíž musí být zrušeno. Prostor pro komisi byl dán. „Náš jízdní řád byl postaven podle OMDZ. Útvar bude zrušen v tomto termínu, my tam pojedeme v tomto termínu. Dále jsme do přehledu opuštěných posádek na rok 2003 a 2004 zařadili místa, kde docházelo k největší redukci počtů osob. Například to byly posádky Brno, Pardubice a Chomutov,“ dodává plukovník Němec.

Putování komise po „jámách lvových“ začalo v dislokačním místě Drhovice. První úkol stanovený v nařízení k OMDZ - redislokace odborné části pobočky Ústředního vojenského veterinárního ústavu. Problémy - personální pohovory budou provedeny po vydání tabulek počtů, vážně vydávání příkazů k expedici velitelstvím lo-

gistiky. Druhý úkol - zrušit pobočku zásobovací základny munice. Problémy - umístění tří vojáků z povolání a dvaceti občanských zaměstnanců, vyvezení munice, nejsou expediční příkazy na ostatní materiál, převedení kasárenských objektů na obec.

Ještě tentýž den jela komise do Rožmitálu pod Třemšínem. Úkol - zrušit protiletadlovou raketovou skupinu a její zabezpečující jednotku. Problémy - velitel posádky nezná konečný termín opuštění posádky. „Byli jsme de facto první, kdo jim oficiálně oznámil jejich zrušení. Následně se však ukázalo, že je tento termín z různých důvodů nesplnitelný. Proto jsme dali návrh na dvouměsíční odklad, což se také stalo,“ říká Václav Vavřich.

Následovaly další rušené posádky a dislokační místa. Slaný - Drnov, Frýdek-Místek, Hněvice, Šlapánov, Moravské Budějovice, Bohdalice, Panské Dubénky, Mikulov a další. Co posádka, to problémy k řešení.

Také na rok 2004 má komise ke zmírnění negativních dopadů reformy připraven plán kontrolních návštěv. V březnu navštíví Šternberk, Heřmanův Městec, Rychnovek, Vráž u Písku, Týn nad Vltavou a Velkou Hledebsi. V září 2004 to budou Hodslavice, Dobříš, Zbiroh a Dobronín.

Pavel LANG

Ilustrační foto: Jiří HOKŮV

Už přes padesát let ji v mnoha variantách používá armáda, už přes padesát let jezdí po našich silnicích i cestách necestách. Praga V3S, vojenský třítunový speciál, P V3S, větříeska, vejtraska. Legenda.

Vojenský třítunový speciál odchází

Na jejím počátku byla potřeba armády mít k dispozici střední nákladní terénní automobil. Po 2. světové válce vojáci používali především trofejní techniku, a pak vozidla domácí produkce - Tatra 111 a Pragu RN. První byla pro terén příliš těžká, druhá nebyla do terénu stavěná vůbec.

Vlastnímu vzniku PV3S předcházelo několik pokusů. Nejprve konstruktéři nákladních vozidel ze Škody Mladá Boleslav navrhli a dokonce i prototypově vyrobili dvounápravový automobil V3T a třinápravový V4,5T. Vývoj však byl zastaven poté, co Kopřivničtí přišli s vozidlem Tatra 128. Ta však nesplňovala hmotnostní limit.

A tak dostal tehdejší národní podnik Praga - Automobilové závody Klementa Gottwalda

21. srpna 1951 tajný vládní úkol vyvinout nové vozidlo, které by splňovalo několik požadavků. Mělo mít vzduchem chlazený motor Tatra, hmotnost nepřevyšující 5100 kg, výroba měla být možná pouze z domácích surovin, bez bavorských kovů a prototypová dokumentace měla být hotová do 15. ledna 1952!

Ačkoliv vůz nese označení Praga, v konstrukční kanceláři se sešel kolektiv více než dvaceti odborníků jak z mateřského podniku, tak i z Taty, Ústavu pro výzkum motorových vozidel (ÚVMV) a ze Škodovky. Hlavním inženýrem se stal Vladimír Tyl z Prahy, v konstrukčním vedení pak byli inženýři Lanc z Prahy, Korbelt z ÚVMV a Hanzelka z Taty. Do týmu byli zařazeni také dva vojáci, původně konstruktéři, majori Větvička a Horčíčka, kteří odpovídali za koordinaci dodávek z jiných továren.

Koncepce V3S vycházela z nákladních vozů, které se osvědčily ve válce, Studebaker, GMC a ZIS.

„Tři věci ale byly na větříesce rozhodující a moderní,“ říká jeden z jejích konstruktérů, devěťasedmdesátiletý ing. Karel Koldovský. „Vzduchem chlazený vznětový motor, protože si vojáci tenkrát mysleli, že z hlediska atomových válek bude lepší než vodou chlazený. Druhá věc byla redukce v nábojích kol, čímž se dosáhlo vysoké světlé výšky - 420 mm. A třetí věcí byly pneumatické brzdy.“

Úspěšnost a rychlost konstrukčního týmu (termín odevzdání dokumentace byl asi o 14 dní zkrácen) vyplynuly z několika skutečností. Kolektiv tvořili většinou mladí lidé, kteří chtěli něco dokázat a uměli. „Morálka byla poměrně na výši,“ vzpomíná inženýr Koldovský.

Historie Praga V3S v datech:

- **21. srpen 1951** n. p. Praga dostal tajný vládní úkol vyvinout střední nákladní automobil do těžkého terénu
- **prosinec 1951** odevzdána konstrukční dokumentace
- **18. února 1952** vyroben první prototyp
- **duben 1952** vyrobeny další dva prototypy
- **červenec 1952** zahájena příprava k sériové výrobě
- **2. dubna 1953** první sériově vyrobená Praga V3S vyjíždí z bran Pragovky
- **1956** zahájena výroba nákladního vozu S5T pro civilní účely
- **1956** propagační cesta PV3S s plným nákladem z Číny do hlavního města Tibetu Lhasy
- **1961** výroba PV3S přechází z vysočanské Pragovky do Automobilních závodů Letňany
- **16. června 1964** poslední vůz PV3S vyrobený v AZ Letňany, výroba se převádí do Opraváren zemědělských strojů v Praze - Vinohř
- **1978** první modernizace - základní variantu PV3S nahrazuje verze PV3S M 1
- **počátek 80. let** výroba PV3S předána do Bratislavských automobilových závodů (BAZ)
- **1982** druhá modernizace na verzi PV3S M 2 v BAZ
- **1988** ukončena výroba PV3S v BAZ
- **prosinec 2003** z výzbroje armády vyřazeny pancéřované verze samohybného protiletadlového dvojkanonu PLDvK vz. 53/59 „ještěrka“ na podvozku PV3S

Afakta

„Všichni jsme měli snahu udělat po válce něco nového. Já jsem pak zažil ještě dvě obdobné konstrukce nových vozů, ale vejtraska byla organizovaná nejlépe. Naši šéfové tomu rozuměli a věděli, kam to tlačit. Třeba pan Korbel chodil dvakrát denně po prknech a nás, řadové konstruktéry, koordinoval. Organizace zkrátka fungovala. Taky jsme si například pro rám vymysleli složení plechu, který nebyl v programu, ale uměli jsme ho udělat. Tak se sebrali ti dva oficiři, dojezli do Vítkovic a plech byl.“

Vzhledem k tomu, že šlo o tajný úkol, byli konstruktéři osvobozeni od tehdy běžných aktivit. „O politice jsme nevěděli nic,“ říká Karel Koldovský. „V celém kolektivu byli jen tři partajníci. Neměli jsme desetiminutovky, neměli jsme schůze, ani brigády. Honil se termín, a tak, když bylo třeba, jsme dělali až dvanáct hodin denně, šest dní v týdnu. Na neděli mimopražští odjížděli domů.“

Inženýr Koldovský byl konstruktérem středů a mostů náprav, tzv. banja. „Vzal jsem si za vzor GMC. Podle něj jsem koncipoval skříň diferenciálu, držák talířového kola a tak podobně. A navrhl jsem nápravu lisovanou, na jejichž koncích byly vyvrtné díry, kam se nasazovaly trubky. Ten odlitek byl z ocelolitiny a byl celkem složitý. Tehdy všechny modelárny dělaly pro nás. Před 24. prosincem jsem odevzdal výkresy a 15. ledna mi volali, že je model hotov.“

Přesto se však v sériové výrobě problémy vyskytovaly. Mimo jiné i proto, že nebyly dodržovány technologické postupy. „Můj původní návrh byl banjo nevařit, ale trubky zmrazit a nalisovat je do skříň. Technologové pak přišli s obráceným postupem. Skříň ohřáli a trubky při normální teplotě vrazili dovnitř. A aby to nepovolilo, tak v koncích udělali díry a zavařili děrovými sváry. Nápravy se ale potom vyráběly na Slovensku a tam trubky ke skříni začali jen navarovat. To jsme ale nechtěli, protože jsme se

báli, že když se bude vařit materiálem s vyšším obsahem uhlíku, což bylo v tehdejší výrobě klidně možné, tak se to nesvaří, ale přerizne. Při výrobě se na nic nepříjde, ale v provozu budou nápravy prskat. A také se to stalo. Byl to průsvih určité série.“

Práce pro převážnou část konstruktérů skončila 15. ledna 1952. Už před půlnocí 18. února vyjela z prototypové dílny první Praga V3S. Prý však nedojela daleko. Prasklo jí ložisko spojovacího hřídele. Po jeho výměně a zesílení okolních dílů byla cílem vozu váha. Povolenu hmotnost stroj nepřekročil.

Než byla véeska připravena k sériové výrobě, uplynulo více než 13 měsíců. Za tu dobu prošla nesčíslnými testy a mnohými úpravami. Byl vyměněn původní pětivalcový motor za šestiválec, byl zesílen rám, zvětšil se objem palivových nádrží, předělala se konstrukce navijáku, akumulátory byly přemístěny od rámu do kabiny pod sedačku, atd. atd.

Od července však začala příprava na sériovou výrobu a 2. dubna 1953 vyjel z brány Pragovky v pražských Vysočanech první vůz.

Na základním podvozku pak byla vyvinuta celá řada speciálních nástaveb, jejichž počet prý dosáhl neuvěřitelného čísla 160. Kromě klasického valníku to byly např. sklápěčka do tří stran, pojízdná automobilní dílna, štábní automobil, radiovůz s vlastním dieselgenerátorem, chemická laboratoř, pojízdná kuchyně, autojeřáb, valník s hydraulickou rukou, s drapákem, cisterna s vodním dělem, fekální vůz, přepravník pohonných hmot, vrtač studní, vyprošťovací vozidlo, světlometná stanice na letištní plochy APM-90, přepravník sypkých hmot, přepravník sena a zapomenout nesmíme ani na bojové verze - pancéřovanou V3S s protiletadlovým dvojkanonem zvanou ještěrka či V3S vybavenou sruženým raketometem.

Čím to, že byla vejtraska i přes hromadu nedostatků tak úspěšná a že se v praxi drží tak dlouho? „Její konstrukce byla velmi jednoduchá,“ říká Bohumír Čáp, dlouholetý zkušební řidič V3S. „Všechno bylo mechanické, nebylo tam nic elektrického nebo vzduchového, co by se pokazilo. To jste jen zatáhl za páku a bylo to zapnuté. Třeba přední náhon. A pokud to bylo zarezlé, tak do toho řidič praštil kladivem a bylo to zařazené zase.“

Praga V3S byla lehká, měla měkký rám a tím i velkou terénní průchodivost. „O větřiesce se říkalo, kde neprojde ona, neprojde ani tank,“

říká Karel Koldovský. „Měla velkou přizpůsobivost. Při překonávání překážky až 80 cm vysoké měla všechna kola všech tří náprav na zemi. Tím nedocházelo k velkému zatížení pouze jednoho kola na nápravě, což by jinak vedlo k zařiznutí do terénu a uvíznutí.“

„Vynikající byla také její vysoká světlost díky reduktorům umístěným v kolech,“ doplňuje Jaroslav Rothbauer, sběratel vojenské techniky. A navíc byla větřieska levná. V době, kdy osobní auta stála kolem 50 tisíc korun, byla její dovozená cena 90 tisíc.

Značný úspěch zaznamenala v zahraničí. Uplatnila se při stavbě hrází v Nizozemsku. Jako pojízdná lékařská ordinace fungovala v pouštích, stepích, horách i tundrách asijských zemí někdejšího Sovětského svazu. Vyvážela se do více než 40 zemí.

Přestože se už přes 15 let nevyrábí, v armádě ještě nyní slouží asi 2000 kusů. A stále patří k oblíbeným. „Měl jsem možnost vidět vejtrasky - ARSy, když je nakládali chemici, co letěli do Perského zálivu,“ vypráví Miroslav Koubek, hospodářsko-správní referent HDÚ Tábor. „Když je viděli Američani, tak se strašně divili, jak můžou takový mrchy ještě jezdit. Ale jejich provoz pak ukázal, že motor chlazený vzduchem v extrémních pouštních podmínkách, kde je horko a prach, nemá problémy s vodou, s chlazením. Také se osvědčily dvojmontáže na zadních nápravách. Vejtraska s nimi v terénu jezdila tak, že cizí jednotky s jednomontážemi nestíhaly a zahrabávaly se do písku.“

Podobně ji ocenil i velitel společného operačního centra MO plk. Michal Pažúr při přesunu techniky 7. polní nemocnice z Iráku domů, kdy mj. řekl: „Tato staříčká technika (Praga V3S) se osvědčila nyní stejně jako v době, kdy jsme měli vojska v Kuvajtu, kde docházelo k velkým přesunům.“

Přes všechna nej i po modernizačních úpravách, jimiž prošla v roce 1978 a 1982, je už dnes Praga V3S zastaralá. Některé výrobní a opravárenské automobilové podniky se v posledních letech pokoušely o konstrukci a výrobu jejího následovníka, ale v armádě se zatím neuchytily. Uvidíme v příštích letech.

Jaroslav PAJER
Foto: Jiří HOKŮV, archiv,
www.pragav3s.predseda.com

JUBILEUM NA PŘÍSAZE

Před pětadesáti lety, v lednu 1919, byl rozkazem ministra národní obrany v Praze zřízen zabezpečovací útvar „Pomocná rota MNO“. 30. ledna letošního roku se u následovníka tohoto útvaru, kterým je 6. zabezpečovací základna MO, konaly oslavy tohoto významného jubilea.

Ráno převzali vybraní pracovníci základny z rukou velitele plk. Jana Černíka pamětní listy. Velitel přitom připomněl historickou cestu, kterou útvar od svého založení prošel a všem poděkoval za jejich práci. Krátce před polednem napochodovaly za silného větru a mrazu za doprovodu posádkové hudby na čestný dvůr Národního památníku na Vítkově jednotky 6. zabezpečovací základny spolu se stotřiceti novými příslušníky, kteří zde složili slavnostní přísahu. Slavnostnímu aktu z tribuny přihlíželi náměstek ministra obrany Martin Bělčík, vedoucí Úřadu Ministerstva obrany Jaromír Friedrich, starostové městských částí Praha 3 a Praha 6 Milan Český a Tomáš Chalupa. Stovky přihlízejících rodičů a známých potleskem oceňovaly výkon příslušníků čestné jednotky předvádějících společně cvičení se zbraněmi „Delta“. Po 85 letech letos končí svoji existenci i 6. zabezpečovací základna MO „Pražského povstání“.

Text a foto: Dan ZAVORAL

PŘÍJEMNÉ SETKÁNÍ

Generálporučík Pavel Štefka se ve středu 11. února setkal s dcerou prvního náčelníka Generálního štábu Mariškou Pellé. Její otec, divizní generál Maurice César Joseph Pellé, zastával tuto funkci v letech 1919-1920, kdy se toto velitelství nazývalo Hlavní štáb československé branné moci. Do funkce jmenoval tehdejšího náčelníka Francouzské vojenské mise prezident T. G. Masaryk 4. června 1919 po neúspěchu ve válce s Maďarskou republikou. Na různých velitelských stupních postupně působil asi 200 francouzských poddůstojníků, 100 důstojníků a dokonce 19 generálů, mezi nimiž byli i první dva náčelníci Hlavního štábu československé branné moci - divizní generál Maurice C. Pellé (1919-1920) a divizní generál Eugène D. A. Mittelhauser (1921-1925).

Generál Pavel Štefka s dcerou generála Pellého během vřelého setkání hovořili také o připravovaných oslavách 85. výročí Generálního štábu, který oficiálně vznikl 15. října 1919. Mariška Pellé, která střídavě žije v Česku, Francii a ve Velké Británii a mluví šesti jazyky, vzpomínala na příjezd svého otce do republiky i na jeho setkání s prezidentem Masarykem. „Můj otec jel do Čech vlakem a lidé křičeli Ať žije Francie! Zamiloval se do Čech a vzal si za ženu Češku,“ řekla nám Mariška Pellé, jejíž otec pochází z vojenské rodiny, a tak mezi svými předky nemá jediného civilistu. „Když se Masaryk přijel podívat na mého otce, tak mi bylo osmnáct měsíců, ale já si to přesně pamatuji. Čekali jsme u brány, otec byl v bílé uniformě a Masaryk přijel v bílém kočáře. Dali mi kytky, abych je předala Masarykovi, ale já jsem trvala na tom, že je dám svému otci,“ vzpomínala Pellé a dodává, že se její matka s T. G. Masarykem velmi dobře znala a Masarykův syn Jan byl jejím kmotrem.

Text a foto: -jz-

NOVÍ PROFESOŘI

Na návrh vědeckých rad Vojenské akademie v Brně a Vojenské vysoké školy ve Vyškově jmenoval prezident republiky Václav Kalus Ing. Jaromíra Kadlece, CSc., plk. Ing. Vladimíra Řeřucha, CSc. a RNDr. Zdeňka Zemánka, CSc. novými profesory. Jmenovací dekrety jim předal ministr obrany 9. února 2004. „Profesoři, kteří získali tento titul, pracovali velmi dobře a nepracovali jen na sobě, ale své znalosti a zkušenosti předávali dál. Jejich práci bude i nadále předávat zkušenosti novým profesionálům Armády České republiky, kteří nebudou jen odborníky ve vojenské oblasti, ale svým způsobem to zároveň musí být i diplomaté a musí umět pracovat s informacemi,“ uvedl při slavnostním předání jmenovacích dekretů novým profesorům ministr obrany Miroslav Kostelka. Vladimír Řeřucha z Vojenské akademie v Brně byl jmenován profesorem pro obor vojenská technika - elektrotechnická, Jaromír Kadlec taktéž z brněnské Vojenské akademie byl jmenován profesorem pro obor materiálové vědy a inženýrství a Zdeněk Zemánek z Vojenské vysoké školy ve Vyškově je novým profesorem pro obor ochrana vojsk a obyvatelstva.

-jz-
Foto: -jho-

PŘIDĚLENCI V DOBRUŠCE

Ve čtvrtek 5. února se ve Vojenském geografickém a hydrometeorologickém úřadu v Dobrušce uskutečnila návštěva vojenských leteckých přidělců akreditovaných v České republice. Akce se zúčastnilo 14 zahraničních hostů z různých států světa (vedle zástupců států NATO a PFP zde byli například zástupci Ruska, Indie a Číny).

Náčelník úřadu plukovník Karel Brázdil seznámil hosty se strukturou, působností a základními úkoly úřadu a s jeho místem a perspektivami v rámci reformované Armády České republiky. Účastníci akce měli možnost seznámit se s moderním technicko-technologickým vybavením pracoviště, s vyráběnými produkty a poskytovanými službami. Nemalý zájem vzbudil unikátní archiv leteckých měřických snímků, dále moderně vybavené pracoviště fotogrammetrie, nově vybudovaný provoz kartopolygrafie a zejména mobilní soupravy geografického a hydrometeorologického zabezpečení.

Návštěva vojenských leteckých přidělců byla dalším kamínkem do mozaiky mezinárodních aktivit vyvíjených pracovníky úřadu již po dlouhá léta. Vojenští specialisté v oborech geodézie, geografie a hydrometeorologie spolupracují s profesními kolegy řady států světa a působí v mezinárodních řešitelských a výzkumných týmech a pracovních komisích NATO.

Text a foto: pplk. Ing. Luděk BŘOUŠEK

ESKYMÁCKÝ VÍKEND

Začátkem února 2004 se uskutečnil v Orlických horách již čtvrtý ročník výcviku v zimním přežití v horském terénu. Výcvik, kterého se zúčastnilo třicet dětí a patnáct vedoucích a instruktorů převážně z dětských táborů Kamenec a Hvězdička, byl veden vojáky z povolání z letecké základny Náměšř nad Oslavou, konkrétně ze skupiny leteckých návodčích. Nejdříve byly dětem vysvětleny zásady pro přežití, a poté se přešlo k praktické stavbě nouzových přístřešků, k dolování záhrabů do sněhu a výstavbě iglů. Nejednalo se o nějaké hraní „jako“, ale každý buďoval svoje nouzové obydlí s tím, že v něm stráví následující noc. Nejsnáze se stavěly přístřešky z padákoviny. Záhraby už byly pracnější a iglů se stavělo několik hodin.

Pro zajímavost, na stavbu iglů pro přežití šesti osob je třeba za čtyři hodiny poskládat přibližně 300 sněhových kvádrů o straně 30 cm (mj. kvádry se vyrábí mačetou, lopatou nebo běžkami z udusaného sněhu). Mladší děti pomáhaly se stavbou přes den (na noc šly spát do chaty)

a jejich instruktoři a vedoucí v přístřešcích při mínus pěti stupních přespali. Ráno se probudili s dobrým pocitem a novou zkušeností. Pokrok oproti předcházejícím ročníkům byl především v pestrosti přístřešků. Příklad za všechny - indiánské tepee z padákoviny.

Text a foto: -LG-

DÍVČÍ ZÁLEŽITOST

Kurážné dívky od třinácti do patnácti let soutěžily v žateckém městském divadle v základním kole soutěže Dívka 2004. Patronem soutěže byla armáda, a tak jednou z disciplín byla rozborka samopalu, kterou některé dívky zvládly i za 13 vteřin. „Když se některé nepovede nastartovat dráhu úspěšné modelky, může nastoupit profesionální kariéru v Armádě ČR,“ řekl Radek Komoráš, člen organizačního týmu. Kamil Emanuel Gott, který zasedl v porotě, si pochvaloval, s jak vážným zaujetím dívky soutěžily. Nechybělo jim sebevědomí charakterizující současnou mladou dámu obklopenou vymoženostmi počátku třetího tisíciletí. Bylo však znát, že hlavními komunikačními prostředky dnešních mladých jsou mobil a počítač. V žatci nakonec vyhrála brunetka Hana Kafková.

Text a foto: -PŠM-

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ VE VYŠKOVĚ

V průběhu letošních dnů otevřených dveří navštívilo Vysokou vojenskou školu pozemního vojska ve Vyškově ve dnech 3. a 4. února na 300 studentů středních škol, část z nich i v doprovodu svých rodičů, aby se seznámili s možnostmi a průběhem studia na fakultě ekonomiky a managementu. V úvodní části jim byly poskytnuty informace o studijních oborech a podmínkách přijímacího řízení pro akademický rok 2004/2005, o zabezpečení vojenských studentů a průběhu služby v armádě i o poslání a zaměření fakulty a kateder. U vojenského studia zájemci velmi kladně hodnotili hmotné zabezpečení studentů a jistotu zaměstnání po ukončení studia. Většina návštěvníků pak využila možnost získat další konkrétní informace o jednotlivých studijních oborech, průběhu služby a zabezpečení studentů přímo od pracovníků kateder, fakulty a personálního oddělení VVS PV. Přihlášky ke studiu uchazeči podávají do konce února. Přijímací řízení se koná ve dnech 27., 28. a 29. dubna (vojenské studium) a 2. a 3. června 2004 (civilní studium).

Text a foto: Ing. Ivan TLUKA

ZÁLOŽNÍCI POVÝŠILI

V neformálním prostředí pražského klubu CI5 se v pondělí večer 29. ledna sešlo na 40 příslušníků aktivních záloh a jejich známých, aby se stali svědky i aktéry slavnostního ceremoniálu. Osmadvacet záložníků tu totiž bylo povýšeno. Důstojnické, praporčické i rotmistrovské hvězdy a poddůstojnické „pecky“ jim předával první zástupce náčelníka Generálního štábu generálmajor Jaroslav Kolkus, přítomni byli i plukovník Ivo Václavíček, náčelník oddělení branné povinnosti a mobilizačních záloh MO a velitelé krajských vojenských velitelství.

„Většinou tu byli povýšení lidé, kteří v aktivních zálohách působí dlouhou dobu,“ říká jeden z organizátorů akce a současně čerstvě povýšený nadporučík Jiří Kunc. „Oni se velmi aktivně podíleli na celém projektu aktivních záloh od jeho začátku, kdy jsme nedostávali žádný žold, kdy projedžili spoustu benzínu a prošoupali spoustu podrážek. A pro toho záložáka, pokud dostane takovouto odměnu - hvězdičku, je to největší ocenění.“

Text a foto: -paj-

ZIMNÍ SPORTOVNÍ HRY 2004

V termínu od 2. do 6. února 2004 se uskutečnily již 5. zimní sportovní hry - mistrovství Armády ČR. Po čtyřech letech se armádní sportovci vrátili na Ovčárnu pod Pradědem. Soutěžilo se ve sjezdovém a běžeckém lyžování a ve snowboardingu. Ve sjezdových disciplínách se rozdávaly celkem tři sady medailí: za obří slalom, slalom a novou disciplínu - paralelní slalom, ve které se soutěžilo bez věkových kategorií. Zařazení paralelního slalomu byla velmi dobrá volba, která vzbudila velký ohlas nejen u samotných závodníků, ale přitáhla i nemalý počet diváků. Běžecké disciplíny byly také tři: běh klasickou technikou na 15 km pro muže a 5 km pro ženy, stejné vzdálenosti i volnou technikou a závěrečná smíšená štafeta, kdy musela startovat minimálně 1 žena. Ve snowboardingu se soutěžilo ve stejných disciplínách jako u sjezdového lyžování včetně atraktivního paralelního slalomu.

Letošní zimní sportovní hry lze označit jako zlatou žně vojenských škol, protože ty si odvezly celkem 20 zlatých z 27 možných a k tomu navíc 7 stříbrných a 5 bronzových medailí. Největší sběratelkou medailí byla pprap. Kateřina Hlavsová z Vojenské akademie Brno, která vybojovala 4 zlaté za obří slalom ve sjezdovém lyžování a snowboardu a paralelní slalom ve sjezdovém lyžování a snowboardu. Zlatý hattrick potom předvedl prap. Aleš Petráněk reprezentující společné síly ve snowboardu a pprap. Vojtěch Beran z Vojenského oboru UK FTVS v běžeckém lyžování.

Text a foto: mjr. Miroslav JEBAVÝ

týlového zásobování armády, byly později určeny čtyři záložní dávky.

V důsledku tohoto nařízení se v rakouské armádě poprvé v masovějším měřítku objevují konzervy, které samozřejmě představovaly revoluci ve stravování vojáků. Za jejich vynálezce je označován Francouz Appert. V době francouzských válek se poprvé objevují sklenice se zavařenými poživatinami. První plechové konzervy přicházejí v třicátých letech devatenáctého století z Británie. Jídlo do nich bylo vpravováno malým otvorem, který se pak zaletoval. Také ty si samozřejmě našly velmi rychle cestu do armády.

Podle článku Petra Havla a Milana Hodíka v Historii vojenství č. 4 z roku 2002 vznikla v Rakousku první továrna na konzervy Augusta

Konzervová revoluce ve stravování

Špatně nakrmený a nespokojený voják podával na bojišti tomu odpovídající výkony. Tuto zásadu znali a ctili vojevůdcové všech dob. Pravidlo středověkých armád zásobovat se potravinami získanými na dobytých územích převážně pleněním přetrvávalo bez ohledu na řadu negativních důsledků mnoho dalších století. Mělo to svou logiku. Především v dobách, kdy o výsledcích bitev a válek rozhodoval rychlý a nečekaný manévr, i sebelepší logistické zásobování zdržovalo bojovou část armády. Těžké zásobovací vozy nestačily vojákům přesunujícím se rychle často na velké vzdálenosti. Přesto je již od sedmnáctého století zjevná snaha řešit zásobování armád systémově. Měl ho zajišťovat k tomuto účelu vytvořený týl. Nás může těšit, že jedním z prvních vojevůdců, který se této oblasti věnoval, byl Albrecht z Valdštejna. Vojáci a především důstojníci, a to i v poli, často dostávali namísto potravin peníze na jejich nákup. Roztříštěný systém přípravy stravy (vojáci nosili kotel, ve kterém si sami vařili až pro třináct mužů) údajně bránil i většímu nebezpečí epidemií, které hrozilo při centrálním stravování.

Ještě před prusko-rakouskou válkou v roce 1866 vstupuje v platnost nařízení o běžné dvoudenní zásobní dávce a o zavedení dvoudenní záložní dávky. Pro jezdecko, které mělo větší operační prostor a často se vzdalovalo od

Wagnera v Erlau u Vídně roku 1851. Jeho masovými a polévkovými konzervami se živili vojáci severního uskupení na území Čech během prusko-rakouské války. V roce 1872 založil továrnu na polévkové konzervy bývalý major jezdeckva Bedřich von Bognány. Deset let po jeho smrti v roce 1892 byly jeho výrobky zavedeny obecně pro celou rakousko-uherskou armádu.

Záložní dávku bylo povoleno použít pouze v případě, že vázly dodávky normálních potravin. Voják ji měl uloženou v tornistře. Obsahovala dvě devadesátidvougramové kávové konzervy, jednu dvousetgramovou masovou konzervu, třicetigramový sáček s porcí soli, jednu čtyřistagramovou porci sucharů v originálním balení a sáček tabáku.

Nezbytnou součástí stravní dávky vojáků rakouské armády byla od roku 1860 černá káva, která se vydávala denně. Většinou se vařila z nejrůznějších kávových náhražek. Vojáci měli rovněž nárok na pravidelné dávky tabáku (důstojníci cigaret a doutníků), piva, vína a zhruba od napoleonských válek i pálenky.

Nehledě na tuto více než stoletou historii balíčky s konzervovanou stravou byly v podobě, jak ji známe dnes, i v těch nejvyspělejších armádách masově zavedeny až po druhé světové válce.

-ma-

Ilustrační foto: -jeř-

Stravní dávky měl v torně již voják devatenáctého století

Test

Jednu z amerických stravních dávek jsme ohřáli přímo v redakci a nabídli ji k ochutnání a posouzení jednotlivým redaktorům. Hlavním jídlem v tomto případě byly chilli makarony.

Naďa Kubalíková: Je to nějaká neurčitá hmota výrazně ochucená chilli. Rozhodně bych si to nedala. Pokud by na tom závisel můj život, tak snad raději umřu.

Pavel Lang: Zdá se mi to docela chutné. Na můj vkus je to ale příliš páliové. Jako jedno hlavní jídlo by mi to s dalšími doplňky asi stačilo.

Ladislav Lenk: Chilli makarony to jsou pouze podle názvu. To kdybych doma uvařil, tak mi to nebudou žrát ani kočky.

Jaroslav Pajer: Chuť tohoto pokrmu není příliš, pokud bych to měl říci diplomaticky, pikantní. Když bych ale byl vyhladovělý po nějakém celodenním výcviku či přesunu, určitě bych to snědl. Připadá mi, že je toho poněkud málo. Zřejmě se počítá s tím, že se člověk dosytí dalšími doplňky, které obsahuje balíček, jako jsou nejrůznější suchary a piškotové buchtý.

Tomáš Soušek: Je to takové tuhé, husté. Možná, že by stálo za to naředit to trochou vody. Osobně bych si to určitě dosolil a udělal ještě pikantnější. Na mé gusto je to té omáčky příliš rajských. Jinak je to ale dobré. Dalo by se tím určitě zasytit.

Michal Zdobinský: Myslím si, že je to dobré. Má to výraznou chuť, dá se to jíst. Určitě v tom není cítit nějaké konzervační činidlo. Nevím, zda je dobré, že je tam tolik toho chilli. Voják po tom musí spotřebovat větší množství nápojů. Z tohoto hlediska mi to připadá nepraktické.

V uplynulých letech měli naši vojáci možnost vyzkoušet si především během společných cvičení a zahraničních misí balíčky s celodenní studenou stravou hned několika evropských armád. Ovšem až v průběhu operace Enduring Freedom byli naši chemici ve větším měřítku zásobováni americkými balíčky M.R.E. (Meal Ready to Eat - potraviny připravené k jídlu). Kromě výjezdů do pouště spojených s cvičeními je dostávali denně i během dislokace na výstavišti v kuvajtském Mišrifu, kde trávili první dva válečné týdny.

Třikrát a dost

JÍDLA VRÁCENÉ ETIOPIÍ

Do výroby těchto balíčků jsou promítnuty mnohaleté zkušenosti, navíc americký vojenský vědecký potenciál průběžně pracuje na jejich inovaci. Podle požadavků se obměňují druhy jídel. V současné době mají američtí vojáci k dispozici dvacet čtyř druhů hlavních jídel (každé z nich je na venkovním obalu kromě názvu označeno i číslicí od 1 do 24). Stravní dávka je

zabalena v pružném plastovém vodotěsném obalu. Na rozdíl od té naší a většiny evropských (jsou umístěny v papírových hranatých krabicích) je schopna se tvarově přizpůsobit místu v torně. Ani po otevření hlavního obalu nehrozí při překonávání vodní překážky či prudkém dešti promáčení potravin, každá z nich je totiž ještě zvlášť uzavřena v samostatném vodotěs-

Nejpracovanější systém konzervovaných stravních dávek mají Američané, ne vždy však chuťově vyhovují našim vojákům

ném obalu. Z toho by se mohlo zdát, že jedinou chybou tohoto balíčku je až šedesát procent chemických konzervačních látek v jeho obsahu (daň za několikaletou trvanlivost). Také chuťové zaměření jídel samozřejmě více odpovídá americkým než evropským požadavkům. Pokud však byli vojáci odkázáni na tyto balíčky delší dobu, už ani toto tvrzení nebylo příliš pravdivé. Američtí vojáci v Kuvajtu a Iráku si s tolik potřebnou dávkou humoru vykládali zkratku M.R.E. po svém. Podle nich to bylo Meal Rejected by Ethiopian. Jídlo vrácené Etiopií.

TŘI BALÍČKY NA DEN

Cena americké stravní dávky M.R.E. je sedm dolarů. V každém balíčku je vždy jedno hlavní jídlo o váze 227 gramů, jeho kalorická hodnota se pohybuje od 1200 do 1300 kalorií. Naše vojáci překvapilo, že jeden balíček nepředstavuje celodenní stravu jako u nás, ale pouze jedno jídlo. Americké normy vycházejí z toho, že muž při nasazení v poli potřebuje denně 2800 až 3600 kalorií, žena pak 2000 až 2800. To tři balíčky bez problému poskytují.

Hlavní jídla jsou vyrobena především z kuřecího masa (ta jsou také nejoblíbenější), v menší míře je zastoupeno hovězí, vepřové a krůtí maso. Nejčastější přílohou, která je již namáchaná ve stravě, jsou těstoviny. Méně časté jsou brambory. Hlavní jídlo je většinou silně kořeněné, často převládá chilli. Podle vojáků je to z toho důvodu, aby se přehlušily silně zastoupené konzervační látky.

Každý balíček obsahuje instantní kávu nebo v menší míře čaj. Do těchto nápojů je možné rozpustit instantní smetanu. K dispozici je samozřejmě několik balených cukrů i ovocné či kakaové instantní nápoje. K namazání většinou již přibaleno trvanlivého pečiva slouží tavený sýr (opět velmi kořeněný a slaný), burákové máslo anebo některý druh ovocného džemu. Každý balíček obsahuje i dvě žvýkačky, časté jsou i různé druhy bonbonů a sladkých tyčinek. Výborné jsou i ovocné kompoty v plastových obalech. Tyto doplňky se v jednotlivých balíčcích střídají nepravidelně, takže jsou to vlastně balíčky s překvapením. Velice žádané jsou například tenké plátky sušeného hovězího masa.

Zhruba třetina jídel je bezmasých, určených pro vegetariány. Strava se většinou distribuuje tak, že velitel jednotky dostane několik kartonových kra-

bic, ve kterých je zastoupeno všech dvacet čtyř druhů jídel. Při jejich rozdělování pak zohledňuje vegetariány. Něco podobného v případě našich stravních dávek zatím samozřejmě neexistuje. Jídlo je možné dochutit přibalenou miniaturou lahvičkou tabasca a sáčkem soli. Poměrně rozšířeným jevem byl výměnný obchod mezi vojáky s jednotlivými produkty obsaženými v balíčku.

CHEMICKÝ OHŘÍVAČ

Pro nás jednoznačně nejzajímavějším předmětem v M.R.E. je chemický ohřivač stravy (nemá ho žádná z evropských armád). V každém balíčku je igelitový sáček s karbidovou chemikálií, která se po zalití vodou (v případě nouze jakoukoliv jinou kapalinou) zahřeje. Stravní dávku je možné umístit přímo do ohřivače anebo ještě lépe do kartonové krabičky vedle ní. Zhruba po deseti minutách by jídlo mělo být ohřáté na šedesát stupňů. Výhodou je, že voják nemusí k ohřevu rozdělovat oheň či zapalovat lihový vaříč, což by mohlo prozradit jeho přítomnost. Dávku v pružném obalu je však možné stejně dobře ohřát na motoru automobilu či výfuku. Součástí balíčku je i dvacet plochých papírových zápalek. Zaberou minimum místa a pokud to situace dovoluje, voják může rozdělat oheň.

V balíčku je i plastová lžice, hygienický ubrousek a papírový ubrousek slisovaný do miniaturních rozměrů. Ten tak trochu připomínal Popelčin oříšek, bylo až neuvěřitelné, kolik tenkého papíru se do něho vešlo. Univerzální bylo i jeho použití. Kromě ubrousku může být použito v případě potřeby na toaletě, k podpálení ohně či jako tampon na drobná zranění.

Text a foto: Vladimír MAREK

Seznam jídel v amerických balíčcích s konzervovanou stravou

1. Grilovaný steak, dvě karamelové tyčinky, káva, hovězí svačtinová tyčinka, citronový nápoj, arašídové máslo
2. Vepřová kotleta s kostí, káva, tavený sýr, slaný biskvit, jablkový kompot
3. Ravioly, svačtinový chléb, višňový instantní nápoj, koláč, hroznový džem, káva
4. Kuře, arašídové máslo, toast, kakaový prášek, krekry, káva
5. Grilované kuře, ovocný nápoj a ledový čaj, svačtinový chléb, jablečný džem, bonbony, kakaový prášek, hruškový koláč, kompot
6. Thajské kuře, oříšky, hroznový nápoj, tavený sýr s paprikami, černý čaj
7. Kuře s paprikovou omáčkou, bonbony, krekry, koláčky, sýr s paprikami, ledový čaj
8. Kuře, kakaový nápoj, koláč, káva
9. Hovězí maso s brambory, vegetariánská sušenka, kakaový prášek, čokoládové koláčky, sýr tavený s paprikami, černý čaj, toast
10. Chilli makarony, černý čaj, bílý svačtinový chléb, kakaový prášek, arašídové máslo, kakaový instantní nápoj
11. Pasta se zeleninou, ledový čaj a ovocný nápoj, krekry, buráky, arašídové máslo, ovocné bonbony
12. Vegetariánské jídlo, kompot, ovocný nápoj, arašídové máslo, ovocná tyčinka, křupky
13. Vegetariánské jídlo se sýrem a tortellini, krekry, ovocné bonbony v tyčince, arašídové máslo, instantní citronový džus, jablečný mošt, ledový čaj
14. Vegetariánské jídlo, broskvový kompot, ledový čaj a ovocný nápoj, křupky, tyčinka celozrnná, tyčinka ovocná, arašídové máslo
15. Hovězí maso, pomerančový prášek, vegetariánské křupky, sýr s paprikami, bramborové koláče
16. Kuře s nudlemi, bonbony, křupky, sýr, říková tyčinka, káva
17. Hovězí maso, káva, bonbony, sýrové křupky, hroznový nápoj, ostružinový džem, svačtinový chléb
18. Krůtí maso s bramborem, arašídové máslo, citronový nápoj, čokoládová tyčinka, preclíky, slaná sušenka, káva
19. Hovězí maso s žampiony, slaná sušenka, kakaový prášek, jahodový džem, káva
20. Špagety s masem, ovocné bonbony, tavený sýr, kakaový prášek, svačtinový chléb, káva
21. Kuře, preclíky, kakaový prášek, jablečný nápoj, ledový čaj
22. Jambalaya, káva, svačtinový chléb, pomerančový nápoj, sýr, biskvit
23. Kuře, preclíky, arašídové máslo, hroznový nápoj, svačtinový chléb, káva
24. Maso s omáčkou a bramborová kaše, vegetariánská sušenka, kakaový prášek, káva, dvě karamelové tyčinky

Potřeba vývoje a zavedení nových bojových potravinových dávek do Armády České republiky vyvstala zejména v souvislosti s naším vstupem do Severoatlantické aliance. Bylo nutné dodržet řadu norem NATO, které přesně stanovují, jaké parametry mají takové potraviny mít. Po několikaletém úsilí vojenských odborníků na stravování a civilních potravinářských firem má dnes armáda k dispozici moderní potravinové dávky plně srovnatelné s kterýmikoliv jinými ve světě.

I český voják se už v poli dobře nají

Jedním z nejdůležitějších požadavků NATO na potravinové dávky je možnost jejich nepřetržité konzumace po dobu jednoho měsíce. Musí být tedy vyrobeny tak, aby i v případě, že voják nebude celý měsíc jíst nic jiného, měl zajištěn dostatečný přísun nejen energie, ale i všech látek potřebných pro zdravé fungování organismu. „Bohužel naše staré konzervy tyto požadavky nesplňovaly, i když si je většina vojáků chválila zejména pro jejich chuťové vlastnosti,“ říká Josef Kestler, ředitel pilotního projektu reformy systému stravování, který se na vývoji bojové potravinové dávky od počátku podílel. Klasická „káděčka“ tak byla uznána jen jako nouzová možnost stravování na velice omezenou dobu a armáda musela začít vyvíjet dávku novou.

I když se to na první pohled nemusí zdát, vývoj potravinové dávky, která má splňovat všechny parametry a zároveň mít trvanlivost větší než dva roky, není vůbec jednoduchý. Jak říká Luděk Novák, ředitel firmy MEDI-

AP, která dávku vyrábí, bylo nutné vyřešit řadu problémů. Jedním z největších byl asi tavený sýr a jeho trvanlivost. Na běžném trhu dnes asi stěží najdeme tavený sýr s dvouletou zárukou. Obdobně složité bylo přidávání mrkve do jednoho z hlavních pokrmů. Při jejich přípravě je proto nutné neustále sledovat takzvané kritické teplotní body a dodržovat ta nejpřísnější hygienická a bezpečnostní opatření. Například maso musí být zpracováno do čtyřiaadvaceti hodin od porážky zvířete a vše se děje pod bedlivým dohledem státních hygienických a veterinárních úřadů. Nakonec se ale vše podařilo a po náročných zkouškách mohla být dávka zavedena do AČR.

První dodávka více než čtyřiceti tisíc kusů byla nakoupena na podzim roku 2002 s tím, že polovina byla určena k přímé spotřebě a druhá polovina jako rezerva například pro případ krizových situací. Zámysl je takový, že každý další rok se nakoupí zhruba dvacet tisíc dávek nových, a ty rok staré (kterým ale další rok trvanlivosti zbývá) se použijí opět pro potřeby jednotlivých útvarů. Tímto koloběhem by měl být zajištěn jak dostatek dávek pro nepředvídané situace, tak i jejich využití při výcviku i dalších činnostech armády. Jak ale říká Josef Kestler, ne všechny útvary tyto dávky využívají tak, jak by mohly, a tak by v budoucnu mohli dojít k tomu, že by se některé nestihly zkonsumovat včas.

Jak tedy česká bojová dávka potravin vypadá a z čeho se skládá? Dávka o hmotnosti 1600 gramů je uložena v tuhé uzavíratelné papírové krabici o rozměrech 250x200x70 mm. Ta je navíc ještě chráněna pevným umělohmotným obalem, který zaručuje, že celý obsah zůstane suchý i při manipulaci ve vlhkém prostředí. Uvnitř krabice se nachází množství jednotlivých komponentů, většinou opět speciálně balených. Na rozdíl například od amerických dávek je ta česká určena k pokrytí potřeb jednotlivce na celý den. Proto zde největší prostor zabírají hned dvě hlavní hotová jídla, každé o hmotnosti 300 gramů. Jídla jsou balena do hliníkových konzerv, které jsou dostatečně pevné, ale zároveň umožňují otevření bez použití dalších nástrojů. I když se hlavní jídla dají konzumovat i za studena, každý z nás asi raději jí pokrmy ohřívání. Samotné ohřívání není na rozdíl od amerických dávek nijak řešeno, avšak výrobce v přiloženém návodu nabízí několik možností jako například ohřev na motoru bojové techniky.

V současnosti jsou v armádě požívána pouze čtyři hlavní jídla, a to pikantní rizoto, vepřové maso s mrkví, znojemská hovězí pečeně s rýží a vepřový guláš s bramborem. Vyvinuto je však již mnoho dalších jídel a je jen otázkou času, kdy budou také zavedena. Zabránilo by se tak tomu, že v případě dlouhodobějšího používání potravinových dávek budou vojáci nuceni jíst stále stejná jídla.

Vedle hlavních jídel najdeme v dávce ještě dvě malé konzervy o hmotnosti 100 gramů, a to již zmiňovaný roztíratelný tavený smetanový sýr a luncburger, obě určené ke konzumaci za studena. Další součásti bojové dávky potraviny mají již spíše doplňkový charakter, i když i ony poskytují potřebné živiny a energii. Jde zejména o dva balíčky sladkých a slaných sušenek o hmotnosti 125 g a dvě malé konzervy roztíratelného ovocného džemu. Pro dodání energie je určena také padesátigramová tabulka hořké čokolády.

Samozřejmě, že pro zdraví člověka, zejména pak při extrémní zátěži, je nezbytné také dodržování pitného režimu. Bojová dávka potravin s tím také počítá, a tak zde najdeme kromě dvou pytlíků čaje a dvou pytlíků instantní kávy zejména krabičku s deseti rozpustnými šumivými tabletami, z nichž každá poslouží k přípravě 200 ml nápoje ovocné vůně a chuti. Toto balení zároveň stoprocentně pokrývá doporučenou denní dávku všech důležitých vitamínů. Posledními potravinami ukrytými v dávce jsou pak vždy dva pytlíky cukru a soli, určené k dochucení nápojů i jídel a balíček čtyř ovocných a mentolových žvýkaček. Kromě toho je pak do balení přidáván také víceúčelový papír, hygienické osvěžující ubrusky a PE sáček. Příbor do dávek přidáván není, neboť dle českých zvyklostí by měl mít každý voják svůj vlastní.

Tolik tedy popis základní verze české bojové dávky potravin. Je nutné ale zmínit, že v současnosti je připravována další varianta, určená pro potřeby speciálních jednotek a leteckých osádek. Ta by měla mít jednak ještě větší energetickou hodnotu a jednak splňovat některé speciální požadavky jako třeba na složení či velikost a tvar obalu. Jak jsme se dověděli, například průzkumníci požadují, aby hlavní jídla byla v kulatých konzervách, které by bylo možné ohřívát ve standardním ešusu. Navíc by konzervy neměly být potištěné, aby se voda, ve které se ohřejí, dala využít k přípravě dalšího jídla, třeba polévky. Snahou je i další snížení hmotnosti celé dávky. Jedním z požadavků speciálních jednotek byl také chemický způsob ohřívání podobný tomu americkému. Jak ale říká Josef Kestler, zatím není zcela ověřeno, zda po jeho použití nevzniká nebezpečný odpad, který by při častějším používání ve vojenských výcvikových prostorech mohl poškozovat životní prostředí. Samozřejmě důležitou roli hraje také cena celé dávky, která se již dnes pohybuje řádově kolem 250 korun a její další zvyšování by bylo problematické. Každopádně již současné dávky výrazně zlepší podmínky našim vojákům všude tam, kde není možné zajistit standardní stravování.

Tomáš SOUŠEK
afterburner@post.cz
Foto: Jiří HOKŮV

Test

JEDLI JSME ZA VÁS

Stejně jako americkou, podrobili jsme i českou bojovou dávku potravin malému redakčnímu testu. Je ale nutno přiznat, že podmínky nebyly zcela ideální, neboť vše probíhalo v teple kanceláří a každý z nás ráno normálně snídal. Přesto dopadl český výrobek velice dobře. Dvě hlavní jídla, která jsme ohřivali jen na radiátoru topení, chutnala prakticky všem, i když pikantní rizoto bylo v konzervě trochu slisované a na první pohled nevypadalo vábně. Chuťově nám to ale vynahradilo. Dobré chuťové vlastnosti měly i další potraviny, pouze tavený sýr se zdál zbytečně řídký, což znesnadňovalo jeho namazání. Připojujeme několik komentářů jednotlivých členů redakce A reportu.

Ladislav Lenk: *Rizoto chutná jako rizoto a dovedu si představit, že bych se ho najedl, zejména v nouzové situaci. Vepřové maso s mrkví je dobré, ale potřeboval bych k němu pár krajíců chleba.*

Pavel Lang: *Rizoto má dobrou chuť, ale má-li být pikantní, přidal bych do něj ještě nějaké koření a trochu soli. Vepřové s mrkví je opravdu chutné a klidně bych na něm mohl žít.*

Naďa Kubalíková: *Když se člověk na rizoto nedívá, tak chutná dobře a chybí už jen okurka, ale u vepřového, byť je samo o sobě dobré, není chuť mrkev příliš zřetelná.*

Michal Zdobinský: *Rizoto je dle mého kořeněné slušně, ale vepřové s mrkví chutná ještě lépe a rozhodně bych neměl problém tato jídla jíst. S obdobnými pokrmy jsem se setkal i v některých restauracích.*

Vladimír Marek: *Mně chutná naopak více pikantní rizoto než vepřové maso. Každopádně obě česká jídla se mi zamlouvají víc než ta americká, i když je to samozřejmě všechno chuťových a stravovacích návyků.*

Je poměrně známo, že i Maďarsko se rozhodlo bránit svůj vzdušný prostor gripeny. A tak není divu, že se na leteckých základnách maďarské armády objevili v roli instruktorů piloti ze země, která známé supersoniky dala světu. Spolupráce švédských a maďarských pilotů brzy přerostla rámečným výcvikem a mezi muži v modrých kombinézách začalo panovat neformální přátelství. Když se Maďaři pochlubili, že jezdí pravidelně na tréninková soustředění na sever Čech do skvěle vybavené vojenské zotavovny a že se pokusí vyjednat, aby Švédové mohli jet s nimi, svítla Severanům naděje, že uvidí a vyzkouší sportovně-rehabilitační centrum, o kterém se tak pochvalně hovoří i za hranicemi České republiky.

Slovo dalo slovo a my jsme je počátkem února zastihli v pohodové náladě ve stylovém restauračním zařízení U medvěda, z jehož oken je vidět přímo na víceúčelovou sportovní halu Vojenské zotavovny Bedřichov. Skupinka pilotů si zrovna pochvalovala českou kuchyni - prý je trochu hříšnější, tedy méně zdravější než ta jejich, ale o to chutnější. Ve Švédsku si častěji dopřávají jogurty a müsli, v jídelničce se prý ale kupodivu občas jako příloha objeví i knedlíky.

Naše pivo už znají z dřívějších. Dva z pilotů byli před nedávnem v Praze, Časlavi a v Brně,

Od gripenů do Bedřichova

když v roli leteckých instruktorů zavítali na akademickou vojenskou půdu. Ostatní si prý občas ve Švédsku koupí náš staropramen, ale láhev za sto padesát korun se u něj zdá příliš drahá.

Když se řeč stočila od české kuchyně k samotné profesi Seveřanů, došlo i na přezkoušení z tělesné přípravy. Kapitán Jörgen Skoglund upřesňuje: „Vojáci z povolání se u nás zúčastňují přezkoušení z tělocviku jedenkrát ročně. Piloti ovšem musí splnit tělovýchovné testy dvakrát do roka, jinak by nesměli usednout do pilotní kabiny. U nás s tím problémy nejsou - vidíte?“ plácá se přes břicho usměvavý sedmatřicetiletý Seveřan a dodává: „Jedenkrát za pět let musíme ale projít speciálními supertesty, kdy se nevyhneme ani přetlakové komoře a katapultu.“

Kam jezdí příslušníci švédských ozbrojených sil nejradije do zahraničí na dovolenou? Třiačtyřicetiletý major Dag Kjellberg má za to, že nejvíce se jezdí k moři na jih do Řecka, na Kypr, do Španělska a na Malorku. Z velkých evropských měst jsou nejvyhledávanějšími Londýn, Paříž a Řím. „Dřív jsme jezdili lyžovat do rakouských Alp, ale teď je tam pro Švédy příliš drahé,“ dodává Dag. Má ovšem asi na mysli řadové občany, protože vojenští piloti požívají

ve Švédsku řady ekonomických a sociálních výhod včetně nezdaněných příjmů a na dovolenou se mohou vydat v podstatě kamkoli.

Venku je zrovna dost nevlídné, sníh valem mizí, ale usměvavým hochům od gripenů to na náladě neubírá. „Vaše sportovně-rehabilitační centrum propojené s hotelovou budovou vytváří podmínky pro pohodový pobyt, i když je venku špatné počasí. Můžete být na pokoji, jíst v jídelně, sedět v kavárně, jít do sauny, na masáž nebo plavat v bazénu a přitom nevyjít z domu. To je opravdu něco neobvyčejného. Jsme rádi, že nám bylo umožněno vidět a vyzkoušet tohle moderní centrum, které nepochybně patří k nejlepším svého druhu v Severoatlantické alianci,“ říká kapitán Skoglund.

Text a foto: Václav KUPILÍK

Slovo k veteránům

Vážení představitelé Sdružení veteránů ČR, jedním z Vašich úkolů je řešení sociálních, zdravotních, případně pracovních problémů svých členů a pomoc při vytváření účinného celospolečenského systému, který bude stát na straně válečných veteránů. Tomu mému už zřejmě není pomoci, nicméně jeho příklad by se snad mohl podílet na odstraňování „nedostatků“ v úkolu tak složitým a objemným, jako je plná profesionalizace stávající armády.

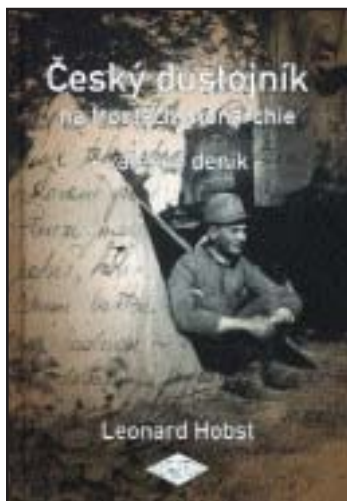
Přestože nerad, pro lepší vykreslení situace nyní budu muset být trochu neskromný. Výčet svých vojenských vyznamenání jsem již uvedl v přiložené přihlášce do sdružení, stejně jako seznam všech absolvovaných misí. Na té poslední jsem byl pobočníkem velitele českého praporu. Chci říct, že jsem tak k problémům misí a vedení vojenských operací pronikl nemálo i z jiného úhlu pohledu, než jen jako řadový voják. Moje výsledky několika psychotestů byly velmi dobré, rovněž jako vysoká bodová ohodnocení inteligenčních testů. K tomu z dřívějšíka nějaký ten semestr vojenské vysoké školy a rozličné odbornosti ČVO získané z působení u armády v době právě mezi oněmi jednotlivými misemi. Má hodnocení z nich, stejně tak i všechna hodnocení od útvarů, byla vždy výtečná. Abych nezapomněl, i ve střelbě jakoukoliv zbraní, včetně RPG, PTRS či hodu granáty jsem byl vždy v popředí výsledků. Neméně důležitým kritériem je zajisté i zdravotní stav. Z výše zmíněného počtu odborností je patrné, že šlo o způsobilost nejvyšší, tedy pro výsadkáře nebo potápěče. Pro úplnost snad dodám ještě nejvyšší možný stupeň řídicích testů postřehu - QL3.

Na konci roku 1997, tedy po své poslední misi, jsem odešel do civilu, abych mohl v zahraničí dále rozvíjet studium cizích jazyků, na něž, jak jsem se mylně domníval, bude v profesionální armádě kladen důraz. Studoval jsem až do roku 2002 v domnění, že si nadále vylepším už tak poměrně dobré předpoklady stát se špičkovým profesionálním vojákem. Po návratu ze zahraničí jsem pak na konci roku 2002 bez problémů absolvoval přijímací zkoušky k záchranné a výcvikové základně v Olomouci, kde mne zaujalo atraktivní místo staršího potápěče. Mimo jiné, testy prošel jen zhruba každý 10 uchazeč. Potápěči jen tři celkově. Fyzicky jsem byl velmi dobře připraven. V rozmezí dvou měsíců zkušební lhůty jsem pak i úspěšně absolvoval jazykové zkoušky STANAG ze čtyř jazyků: angličtina, španělština, ruština (vše 2. stupeň) a němčina (1. stupeň). Zdálo se mi, že vše vychází. OMYL! Po uplynutí tříměsíční zkušební lhůty jsem byl propuštěn bez udání důvodu!

Nyní se dostávám k jádru věci. Jsem-li jednou z armády propuštěn ve zkušební lhůtě, nemám nadále už žádnou šanci se k ní znovu dostat. V očích přijímacích orgánů se totiž tohle propuštění jednoznačně rovná vize - už jednou nevyhovující. A dál se nikdo dotýčným zájemcem zabývat nebude. Nepomohou ani čtyři stanagové zkoušky. Nemohou se tak zbavit pocitu, a tento útvar mne o tom jen přesvědčil, že k tomu stát se profesionálem v naší armádě stačí být pouze fyzicky i mentálně průměrný vlastník řídicího průkazu skupiny C. Někjaký vztah k AČR už není třeba, natož nějaká nadstandardní znalost. Úspěšné kroky na nesprávném místě jsou zřejmě daleko běžnější.

Na závěr vzpomenu část odpovědi, kterou jsem dostal od velitele jednoho z bojových útvarů, kde jsem se ptal na volné místo: „Je mi opravdu líto, ale v příštím měsíci musím vzít z OVS skoro 30 nováčků. Číšníci, zedníci, instalatéři a já nevím koho, který musím vystrojít, znovu od začátku vycvičit a stejně zas nejmíň deset nevyhovujících budu muset vyhodit. A ideálního, vycvičeného, vystrojeného, zkušeného chlapa vzít nemůžu.“

S pozdravem nrtm. v zál. Jaroslav Šulěř

Český důstojník na frontách monarchie - válečný deník

Kniha Český důstojník na frontách monarchie od Leonarda Hobsta je válečným deníkem z období 1. světové války v pravém slova smyslu. Obsahuje totiž zápisky z jednotlivých dní tak, jak je to u deníku běžné.

Leonard Hobst se od mládí zajímal o cestování, fotografování a také o vojenskou historii, problematiku vojenských fortifikací a o dějiny 1. a 2. světové války. Nález deníků jeho děda Bohumila Sperlinga z období 1. světové války včetně archivu fotografií z tohoto období ho po dlouhém zvažování přivedl k záměru dát těmto svým zálibám účelné uplatnění. Přestože dřevěná zaprášená bedýnka - starý vojenský kufr - obsahovala věci skoro 90 let staré, vše bylo velmi zachovalé.

Deník začíná 1. června 1916, kdy Bohumil Sperling nastupuje v hodnosti čerstvého kadeta aspiranta k 1. pluku pevnostního dělostřelectva rakousko-uherského mocnářství. Dále pokračuje cestou na haličskou frontu a pobytem na ní, pak sočskou frontou v Přímoří na pobřeží Jaderského moře. Zajímavou částí knihy je i pobyt Bohumila Sperlinga na tyrolské frontě v nádherném prostředí Dolomitů. I v dnešní době se zde můžeme setkat s pozůstatky války v podobě zbytků zákopů, tunelů

Naše recenze

ve skalních stěnách a původních děl jako součástmi památníků padlým vojákům.

Zvláště působivé jsou zápisky o dolomitském vrcholu Mt. Piano, o který se po dva a půl roku sváděly tuhé boje. Bohumil Sperling zde byl v dělostřeleckém postavení s moždířem 30,5 cm - výrobkem plzeňské Škodovky. Málokdo ví, v jakých nesnesitelných podmínkách a zimních mrazech vojáci bojovali. Probíhala zde totiž tzv. statická válka, kdy se vojska přelávala z jednoho konce plochého vrcholu na druhý bez výrazných úspěchů. I přesto tady padlo přes 10 000 mužů obou bojujících stran.

Pročitáním deníku začneme vnímat specifickou frontového života jednotek dělostřelectva rakousko-uherské armády za 1. světové války a pochopíme rozdíl mezi skutečností a tím, co se objevuje ve studiích a obecných popisech tehdejšího válečného života.

Jednotlivé části knihy jsou doplněny stručným komentářem, a to v kontextu s celkovým tehdejším válečným děním a v časové odpočítající návaznosti.

Kniha je vytištěna na kvalitním křídovém papíře a je doplněna mapami a vysvětlivkami. Součástí je přes devadesát válečných fotografií, zhotovených autorem a majících vztah k osobám a místům popisovaným v textu. Způsobem zpracování je publikace poměrně nezvyklým jevem mezi podobnou literaturou, kterou lze na českém knižním trhu objevit.

Mjr. Ing. Bohuslav VLČEK

Nakladatelství a vydavatelství Spolek přátel československého opevnění Brno, s. r. o.
Glinkova 9, 623 00 Brno
Edice Fakta, Brno 2003
160 stran

- Pokud chcete uveřejnit svůj inzerát v této rubrice, odešlete jej písemně na adresu: redakce A report, Rooseveltova 23, 161 05 Praha-Dejvice, elektronickou poštou na adresu: areport@centrum.cz nebo faxujte na telefonní číslo Alcatel 215 933.
- V inzerátu vždy uveďte spojení na sebe, neboť redakce inzeráty nezprostředkovává.
- Inzerování je bezplatné pro všechny příslušníky AČR. Nezveřejňujeme inzeráty, které nesouvisí se službou či osobními zájmy a potřebami příslušníků AČR (podnikání, výdělečná činnost apod.).
- Inzeráty zveřejňujeme pouze jedenkrát!

Byty

- **Jaroměř u Hradce Králové za Prahu, Starou Boleslav nebo Mladou Boleslav.** Výměním služební byt 4+1/L (86 m², 2. patro) v hezkém a klidném prostředí (koupaliště, divadlo a školy) za stejný nebo 3+1 v Praze, Staré Boleslavi nebo Mladé Boleslavi. Tel.: 256 671, mobil 737 430 266 (po 15. hodině).
- **Lázně Bohdaneč za Prahu, Brandýs nad Labem.** Výměním služební vojenský byt 2+1 (82,5m²) v Lázních Bohdaneč (6 km od Pardubic), I. kategorie, 2x balkon, sklep, 3. patro, výťah, dům postaven v roce 2001, za podobný nebo větší v Praze nebo Brandýse nad Labem. Tel.: 724 605 147.
- **Praha za Prahu.** Výměním služební vojenský byt 3+1 v Praze 3 (82,5 m², lodžie, komora, sklep, 2. patro, výťah) za stejný nebo i větší kdekoli jinde v Praze. Respektují i vyšší nájem, podmínka příchod k MHD a okolí domu v rovině (z důvodu nemoci). Tel.: 274 866 443, mobil: 728 081 878.
- **Brno za Prahu.** Výměním velmi pěkný obecní byt 2+1, 52 m², I. kategorie, v městské části Brno - sever (dispoziční právo AČR, smlouva na dobu neurčitou), byt je po celkové rekonstrukci (kompletně nová koupelna a WC, obklady, dlažba, žaluzie.) za 2-3+1 v Praze nebo blízkém okolí. Dohoda jistá. Kontakt: 721 731 217.
- **Vyškov za Olomouc, Brno, Prahu.** Výměním státní byt 3+1 ve Vyškově za byt v Olomouci, Brně nebo Praze. Tel.: 777 329 268.

Volná místa

- **Hledám za sebe náhradu** pro výkon funkce - starší kuchař (ČVO 767), na hodnosti rotmistr, do posádky Žatec. Informace na tel.: 606 181 323.
  - **Nabídka volných míst u VÚ 6950/CRC (Stará Boleslav)** u úseku provozních technologií:
    - starší technik, požadavky: SH 52, ČVO 310, KvPř 33, KvPo 34, PT 8, BP „D“, elektrotechnické vzdělání - § 6 vyhlášky 50;
    - 2x starší inženýr, služby ve směnném provozu (hotovostní směny), požadavky: SH 63, ČVO 310, KvPř 51, KvPo 47, PT 9, BP „D“, elektrotechnické vzdělání - § 7,9 vyhlášky 50;
    - 4x inženýr, služby ve směnném provozu (hotovostní směny), požadavky: SH 62, ČVO 310, KvPř 51, KvPo 47, PT 9, BP „D“, elektrotechnické vzdělání - § 6 vyhlášky 50.
 Blíží informace Alc.: 232 061, 232 062, 231 741.
  - **Vojenský útvar 2321 České Budějovice nabízí** tato volná systemizovaná místa k obsazení:
    - učitel jazyků, ČVO 976, PH 99, KvPř 51, PT 10 (pro občanského zaměstnance);
    - starší důstojník - analytik, ČVO 401, PH 63, KvPř 51, KvPo 47, BP-T, AJ 1111, PT 10;
    - starší důstojník, ČVO 401, PH 63/62, KvPř 51, KvPo 47, BP-T, AJ 1111, PT 10;
    - náčelník skupiny, ČVO 672, PH 64/63, KvPř 61, KvPo 47, BP-D, AJ 2211, PT 11;
    - starší důstojník, ČVO 672, PH 63, KvPř 51, KvPo 47, BP-D, AJ 1111, PT 10;
    - náčelník skupiny, ČVO 672, PH 64/63, KvPř 61, KvPo 47, BP-D, AJ 1111, PT 10;
    - starší důstojník, ČVO 672, PH 63/62, KvPř 51, KvPo 47, BP-D, AJ 1111, PT 09;
    - náčelník skupiny, ČVO 270, PH 64/63, KvPř 61, KvPo 47, BP-D, AJ 1111, PT 10;
    - náčelník skupiny KIS, ČVO 600, PH 64/63, KvPř 61, KvPo 47, BP-T, AJ 1111, PT 11;
  - starší důstojník, ČVO 600, PH 63/62, KvPř 51, KvPo 47, BP-T, AJ 1111, PT 10;
  - náčelník skupiny, ČVO 401, PH 63/64, KvPř 51, KvPo 47, BP-T, AJ 2211, PT 10;
  - náčelník skupiny, ČVO 672, PH 64/63, KvPř 61, KvPo 47, BP-T, AJ 1111, PT 10;
  - starší důstojník, ČVO 672, PH 63, KvPř 51, KvPo 47, BP-T, AJ 1111, PT 10;
  - náčelník skupiny, ČVO 672, PH 64/63, KvPř 61, KvPo 47, BP-T, AJ 1111, PT 10;
  - zástupce velitele střediska, ČVO 672, PH 71/64, KvPř 61, KvPo 47, BP-D, AJ 2211, PT 11;
  - velitel kompletu, ČVO 672, PH 64/63, KvPř 61, KvPo 47, BP-D, AJ 1111, PT 10;
  - náčelník uzlu, ČVO 672, PH 62/61, KvPř 51, KvPo 47, BP-D, AJ 1111, PT 09;
  - velitel kompletu, ČVO 672, PH 64/63, KvPř 61, KvPo 47, BP-D, AJ 1111, PT 10;
  - náčelník uzlu, ČVO 672, PH 62, KvPř 51, KvPo 47, BP-D, AJ 1111, PT 09;
  - náčelník uzlu, ČVO 672, PH 62/61, KvPř 51, KvPo 47, BP-D, AJ 1111, PT 09;
  - starší řidič, ČVO 173, PH 42/41, KvPř 22, KvPo 25, BP-V, PT 06, ŘP C, E.
- Uvedená systemizovaná místa jsou volná ihned. Blíží informace na tel.: Alc.322 152 nebo 322 203.
- **Výběrové řízení.** Podle zákona č.111/1998 Sb., o vysokých školách a v souladu s Řádem výběrového řízení pro obsazení míst akademických pracovníků VA v Brně vyhláší děkan Fakulty vojenských technologií VA v Brně výběrové řízení na místo:
  - vedoucí skupiny motorů katedry letadel a motorů Fakulty vojenských technologií Vojenské akademie v Brně (99/15/0602/81/430/00/1111).
 Uzávěrka přihlášek je 29. 2. 2004. Blíží informace: osobní oddělení Vojenské akademie v Brně, Kounicova 65, 612 00 Brno (o.z. Jana Korvasová, tel. 973 443 262, Alc. 443 262).
- **Vyhlášení výběrového řízení.** Podle zákona č.111/1998 Sb. o vysokých školách vyhláší děkan Fakulty vojenských technologií Vojenské akademie v Brně výběrové řízení na obsazení místa (podle řádu výběrového řízení čl. 5, odst. 2 písm. b):
  - vysokoškolský učitel pro výuku anglického jazyka na katedře jazyků (99/13/0000/61/100/00/3333).
 Uzávěrka přihlášek je 10. 3. 2004. Blíží informace: osobní oddělení VA v Brně, Kounicova 65, 612 00 Brno (číslo telefonu 973 443 262).
- **Hledám za sebe náhradu** na systemizované místo - starší operátor R-6 vjezdové skupiny 51/3947140/07/0012/33/632/34/1111/ a operátor R-6 42/3949800/07/0061/22/632/25/0000/ . VÚ 4574 Přerov - Bochoř. Kontakt: ppprap. Novotný R., Alc. 420 676, mobil 605 261 095.
- **Hledám za sebe náhradu** na místo výkonného praporečkáka na rotě vojenské autoškoly u VÚ 3928. Kontakt tel.: 973 344 110 nebo 777 346 138.

Různé

- **O. z., Bc. BP „T“ s mnohaletou praxí ve spisové službě** a kryptografické službě, dobrá znalost práce na PC, hledá uplatnění v resortu MO (místo Praha). Nástup možný ihned. Kontakt 777 022 346.
- **Militaria burza.** 3. dubna 2004 se koná v menze ČVUT Praha 6 - Dejvice, roh Kolejní a Bechyňovy ulice, od 10 do 14 hodin mezinárodní setkání příznivců a sběratelů starých i moderních militarií (výzbroj, výstroj, tech. vybavení, optika, vyznamenání, chladné zbraně, insignie, atd.) Vystavuje se na 250 stolec. Informace: www.antikrthy.cz, tel.: 604 717 897.
- **Přijímací řízení.** Rektor - velitel Vojenské lékařské akademie Jana Evangelisty Purkyně v Hradci Králové vypisuje přijímací řízení pro akademický rok 2004/2005 v těchto doktorských studijních programech:
  - Vojenská chirurgie
  - Vojenská hygiena
  - Vojenská radiobiologie
  - Vojenské vnitřní lékařství
  - Epidemiologie
  - Lékařská mikrobiologie
  - Molekulární patologie
  - Toxikologie
 Podrobnější informace mohou zájemci o studium získat na webových stránkách VLA JEP - www.pmfhk.cz, telefonicky na čísle 973 253 147 nebo e-mailem na adrese: sachova@pmfhk.cz.
- **Nrtm. v záloze s čtyřletou praxí** výkonného praporečkáka hledá uplatnění v AČR. Mobil 602 448 796 nebo 601 544 070.
- **Koupím 4x taktickou vestu vz. 95** (nepovolená ústroj). Dále sháním odznak Československé obce legionářské (starší verze se státním znakem). Kontakt: Alc. 244 127.
- **Změna termínu srazu** pro absolventy čtyřletého studia moto, tank a pz. na VVŠ Vyškov v letech 1975-1979 na 15. 5. 2004. Informace na Alc.: 452 701 na jméno Vlad. Man.
- **Koupím různé odznaky a vyznamenání,** nášivky, domovenky a kapsové odznaky. Také modely a řezy zbraní, bodáky a přílby. Příručky a předpisy, doklady a literaturu k uvedeným věcem. Vše současně i staré. Tel. 777 074 592, Alc. 442 964.